

Balvu Centrālās
bibliotēkas
pārskats par darbu

2017

SATURS

1	Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2	Finansiālais nodrošinājums	3
3	Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
3.1	Iekārtas, aprīkojums	4
3.2	Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	5
4	Personāls	5
4.1	Finansējums personāla attīstībai	5
4.2	Problēmas un to risinājumi personāla jomā	7
5	Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	8
5.1	Galvenie rādītāji	8
5.2	Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums	8
5.3	Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti	9
5.4	Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	9
5.5	Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām	9
5.6	Uzziņu un informācijas darbs	10
5.7	Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem	11
5.8	Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	11
5.9	Iekšzemes un starptautiskais SBA	12
6	Krājums	13
6.1	Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	13
6.2	Krājuma rādītāji	13
6.3	Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā	14
6.4	Datubāzes	15
6.5	Krājuma un datubāzu popularizēšana	16
6.6	Darbs ar parādniekiem	17
7	Darbs ar bērniem un jauniešiem	17
7.1	Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji	17
7.2	Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu	19
7.3	Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana	20
7.4	Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	21
7.5	Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes	26
7.6	Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums	36
7.7	Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	37
7.8	Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi	38
8	Novadpētniecība	38

8.1	Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes.....	38
8.2	Novadpētniecības krājums.....	40
8.3	Novadpētniecības darba popularizēšana	42
8.4	Sadarbība novadpētniecības jomā.....	43
8.5	Jauninājumi novadpētniecības darbā.....	43
8.6	Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi.....	43
8.7	Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības.....	44
9	Projekti.....	44
10	Publicitāte.....	45
10.1	Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem	45
10.2	Bibliotēkas informācija tīmeklī.....	46
10.3	Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi.....	46
11	Sadarbības tīkla raksturojums	50
12	Metodiskais un konsultatīvais darbs	52
12.1	Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā.....	52
12.2	Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi	52
12.3	Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām	55
12.4	Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)	55
13	Pielikumi.....	56

1 VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

Pārskata periodā Balvu Centrālās bibliotēkai bija sekojošas prioritātes:

- Emocionāli pozitīvi un saturiski bagātīgi atzīmēt bibliotēkas 70 gadu jubileju, uzsvāru liekot uz jauna un iedzīvotājiem mazāk ierasta bibliotēkas pakalpojuma pievienošanu pilsētas un novada iedzīvotāju ikdienai;
- Līdzsvaroti un cieņas pilni pārdzīvot pašvaldību vēlēšanas un no pirmajām jaunās pašvaldības darba dienām sākt veidot jauno amatpersonu viedokli par bibliotēku kā nozīmīgu resursu iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanai;
- Sekmīgi sagatavoties Centrālās bibliotēkas akreditācijai, turpmākajam darbības periodam nostiprinot Balvu Centrālās bibliotēkas kā reģiona galvenās bibliotēkas statusu;
- Organizēt saturiski un emocionāli interesantus pasākumus bibliotēkas krājuma un lasīt nepieciešamības popularizēšanai;
- Optimizēt bibliotēkas krājumu, veidojot darbiniekos izpratni par krājumu kā par vienotu organismu, nevis nodaļu savstarpējo sacensību.

Visas nosauktās prioritātes ir sekmīgi realizētas. To izklāsts atspoguļosies turpmākajā pārskata izvērsumā.

2 FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	243 057	238 614	248 602
Pašvaldības finansējums	234 099	230 020	239 943
Citi ieņēmumi:	8 958	8 594	8 659
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1 150	1 301	1 200
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	480	480	250
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1 070	920	771
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	6 258	5 893	6 438

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	243 057	238 614	248 602
Darbinieku atalgojums (bruto)	148 478	148 121	158 595
Krājuma komplektēšana	20 979	20 213	19 780

3 MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Bibliotēkā pārskata periodā ir veikti plānoti un neplānoti darbi tās iekšējās infrastruktūras uzlabošanai lietotāju un darbinieku vajadzībām. Neplānoti, bet ļoti efektīvi, ieguldot vien darbinieku radošumu, uzņēmību un bibliotēkas kārtējos saimnieciskos izdevumus, pilnībā pārveidota pieaugušo interneta lasītava un bērnu, un jauniešu lasītavā, izveidojot radošo lasītavu un informācijas pakalpojumu punktu. Impulss šādai darbībai radās sakarā ar viena darbinieka aiziešanu pelnītā atpūtā un vēlmi un nepieciešamību divu darba vietu vietā radīt vienu, tai skaitā racionālāk izmantojot bibliotēkas pieticīgos telpu resursus.

Pārveidota lietotāju apkalpošanas darba vieta pieaugušo abonementā, par pamatu ņemot uzstādījumu, ka tai jāklūst daudz racionālāk izvietotai un vizuāli pievilcīgākai. Apvienojot vietējo uzņēmēju radošo pieeju un bibliotēkas personāla neatlaidību, sasniegts lielisks rezultāts, kas patīk gan darbiniekiem, gan lietotājiem.

Veiktas izmēģinājuma iestrādes 2018.gadā paredzētajiem grīdas seguma atsvaidzināšanas darbiem.

3.1 IEKĀRTAS, APRĪKOJUMS

2017.gadā Sabiedriskais Interneta pieejas punkts tika pārveidots par kompleksu Informācijas pakalpojumu sniegšanas punktu. Kā motīvs šādām pārmaiņām bija lietotāju vidējā apmeklējuma izpēte un vēlmju analīze. Pieaugušajiem lietotājiem ir pieejami 6 datori, no kuriem 5 ir mūsdienīgas jaudas datori ar Windows 10 operētājsistēmu un Microsoft Office 2016 biroja programmatūru apgādāti un viens ar Windows 7 programmatūru un Office 2010. Lietotājiem ir pieejams vēl viens papildus dators lasītavā (W10). Datori izvietoti apmeklētājiem ērtā veidā. Pieejama A3 un mazāku formātu multifunkcionālā krāsainās izdrukas iekārta.

Lai arī kopējais datoru skaits ir samazinājies, tas ir pietiekams pakalpojumu sniegšanai. Sakarā ar to, ka daudzi lietotāji atstāj savus failus uz sabiedriski pieejamajiem datoriem, izstrādāts un ieviests risinājums, kas automātiski nodzēš lietotāja failus, datoru restartējot, novēršot iespējamo sensitīvu datu noplūdi.

Datori pievienoti Internet pieslēgumam ar vidējo ātrumu 50 un vairāk Mbit/s, kas bibliotēkas vajadzībām patreiz ir pietiekami. Lielākā daļa no apmeklētājiem paredzētā datoru parka ir atjaunināta - datoru vecums 2 gadi.

Bērnu Internetpunktā izvietoti 5 3TD datori un viens jaunāks (W10). Interneta piekļuve bērnu Internetpunkta datoriem nodrošināta ar filtrēšanas iespējām, lai veiktu nevēlama satura ierobežošanu datoros. Bibliotēka uztur tīmekļa serveri un novadpētniecības datu bāzes serveri,

kas tehniski realizēts ar virtualizācijas palīdzību. Bibliotēkas administrācijas datortīklā datu pārraides ātrums ir 1Gbit/s.

3.2 PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA JOMĀ

Bērnu Internetpunkta datorus būtu nepieciešams atjaunināt gan tehniski gan programnodrošinājuma ziņā. Konkrēti - būtu nepieciešams piedāvāt arī citas tīmekļa pārlūkprogrammas, jo pašreizējā izmantotā programma Internet Explorer ir novecojusi un kompānija Microsoft neplāno šī produkta tālāku attīstību.

Darbinieku datortīklā būtu nepieciešams uzlabot iekšējās failu apmaiņas sistēmas un e-pasta darbību nodrošinošo datoru tehnisko risinājumu un servera programmatūru, lai uzlabotu pakalpojumu veiktspēju. Bērnu un jauniešu lasītavu būtu nepieciešams aprīkot ar stacionāru projektoru.

4 PERSONĀLS

Pārskata periodā sakarā ar pensijas vecuma iestāšanos darba tiesiskās attiecības pārtrauca Interneta pieejas punkta darbiniece Marija Voika.

Bibliotekāro darbinieku skaits	12
Ar bibliotekāro izglītību kopā	9
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	2
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	5
Ar izglītību citās jomās kopā	3
<i>T.sk.ar maģistra grādu</i>	2
<i>ar bakalaura grādu</i>	1

Pārskata periodā pasniegts Balvu novada domes Atzinības raksts kolēģei Ilgai Dulbergai.

4.1 FINANSĒJUMS PERSONĀLA ATTĪSTĪBAI

Profesionālajai pilnveidei pārskata periodā tērēti 519 eiro no pašvaldības budžeta un Valsts Kultūrkapitāla fonda projekta finansējums 371 eiro lektorijam Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem "Gaismu gaismas nesējiem". Kolektīvi devāmies pieredzes apmaiņas braucienā uz Līvānu galveno bibliotēku, Turku pagasta bibliotēku.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieki
1.	11.03.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Lielie lasīšanas svētki	4	Inese Supe
2.	15.03.	Balvu Valsts ģimnāzijā	Lektore Kristina Sprudza	“Mūsdienīga lietišķā etiķete reālajā un virtuālajā vidē”	6	Ingrīda Supe, Līgita Pušpure, Anita Zača
3.	21.-22.03.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Publisko bibliotēku apaļā galda diskusijas	10	Anita Zača, Ruta Cibule, Ingrīda Supe, Līgita Pušpure
4.	5.04.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	“Bibliotēku novadpētniecības diskusija”	5	Sarmīte Vorza
5.	20.04.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Kompetenču attīstības centrs	Sanāksme par profesionālo kompetenci	4	Ruta Cibule
6.	21.04.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “ES PIEDERU ŠEIT”	6	Līgita Pušpure
7.	25.04.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Lasītāju apkalpošanas speciālistu konference	6	Ingrīda Supe
8.	5.-6.05.	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijā	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas mūžizglītības centrs	Latgolys symtgadis kongresa plenārsēde, sekceju dorbs un diskusejas	12	Sarmīte Vorza
9.	6.-7.06.	Jelgavas pilsētas bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs, Jelgavas pilsētas bibliotēka	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	12	Anita Zača
10.	24.-25.08.	Saulkrastos	Latvijas Drošākā interneta centrs	Latvijas Interneta asociācijas Drošākā interneta centra reģionālo vēstnešu programmas apmācību ievadseminārs	10	Evita Arule
11.	8.09.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	Zviedru literatūras diena	5	Anita Zača
12.	27.09.	Rēzeknes kultūras namā	Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotekāru konference	4	Ruta Cibule, Sarmīte Vorza, Ināra Bobrova
13.	18.10.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	5	Anita Zača
14.	8.11.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	6	Anita Zača

15.	10.11.	Gulbenes novada bibliotēkā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mācību seminārs "Ievads medijpratībā"	5	Anita Zača, Evita Arule, Sarmīte Vorza, Svetlana Kirillova
16.	14.11.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	Tieto Latvia	Ievadlekcija par RDA (resursu apraksts un piekļuve)	4	Gita Paidere
17.	24.11.	Gulbenes novada bibliotēkā	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības bibliotekāriem. Lekcija "Mājvietas Latvijā"	6	Sarmīte Vorza, Ināra Bobrova
18.	28.11.	Tieto Latvia	Tieto Latvia	Padziļinātie kursi Alisē Datu apstrāde (katalogizācija, analītika, novadpētniecība).	8	Sarmīte Vorza
19.	30.11.-1.12.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā	Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas zinātniskais institūts	10. storptautysko latgalistikas konference "Ziemeļlatgolys izlūkšņū daudzveideiba Bolvu Centraluos bibliotekys kruojumā"	16	Sarmīte Vorza
20.	1.12.	Gulbenes novada bibliotēkā	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības bibliotekāriem. Lekcija "Ekspedīcijas un to organizēšana"	6	Ināra Bobrova
21.	6.12.	Latvijas Nacionālajā bibliotēkā	LNB Bērnu literatūras centrs	No grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās	6	Ligita Pušpure
22.	12.12.	Tieto Latvia	Tieto Latvia	BIS ALISE administrēšana	8	Ināra Bobrova

4.2 PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI PERSONĀLA JOMĀ

Pārskata periodā darba tiesiskās attiecības ar bibliotēku izbeidza viena darbiniece. Novada pašvaldības un bibliotēkas attīstības koncepcija paredz pakāpenisku darbinieku skaita samazināšanu pašvaldības iestādēs pārskatāmā nākotnē. Šajā gadījumā mēs iegūstam iespēju uz vakances rēķina veidot iekšējo darba algas fonda resursu un 2018. gadā plānot izmaiņas darbinieku atalgojumā.

5 PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1 GALVENIE RĀDĪTĀJI

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	2 353	2 320	2 244	-1%; - 3%
<i>t. sk. bērni</i>	803	750	792	- 6 %; +5%
Bibliotēkas apmeklējums	46 466	46 840	45 322	+1%; -3%
<i>t. sk. bērni</i>	20 634	20 177	19 097	-2%; -5%
Virtuālais apmeklējums				
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)				
Izsniegums kopā	81 517	77 598	75 948	-4%; -2%
<i>t. sk. grāmatas</i>	41 950	40 444	40 917	-3%; +1%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	36 876	34 691	33 024	-6%; -4%
<i>t. sk. bērniem</i>	18 454	16 757	16 619	-9%; -1%
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	32,6%	32,9%	33%	_____
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	65%	64%	71%	-1%; +7%
Iedzīvotāju skaits	7 213	6 991	6 807	-3%; -2%

Pārskata periodā lietotāju skaits ir sarucis straujāk (-3%) kā 2015. un 2016.gados (-1%). Kopējo lietotāju kritumu nav spējis ietekmēt lietotāju bērnu pieaugums (+5 %). Pārskata periodā novērojām, bērnu lietotāju (*vasarnieku*) aktīvāku reģistrēšanos bibliotēkā kā citus gadus. Vasaras periodā ciemojoties pie vecvecākiem bērni pie mums meklē skolas ieteikto literatūru. Pieļaujam, ka ar šo lietotāju bibliotēkas pakalpojuma izmantošanas īpatnībām, skaidrojams arī apmeklējuma kritums šai vecuma grupā – lietotāji ir, bet apmeklējums tikai pāris reizes gadā.

Joprojām varam teikt, ka neskatoties uz iedzīvotāju un lietotāju skaita samazināšanos, bibliotēkārāis aptvērums nesamazinās. Lietotāju bērnu bibliotēkārāis aptvērums pieaug.

5.2 PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA, JAUNINĀJUMI – KOPAINA, PIEMĒRI, VĒRTĒJUMS

Pārskata periodā veicām izmaiņas telpu racionālākai apdzīvošanai un pārskatāmākai pakalpojuma sniegšanai. Bērnu interneta pieejas punkts, pieaugušo interneta pieejas punkts un bērnu lasītava tika apvienota zem nosaukuma Informācijas pakalpojumu punkts, kura darbību nodrošina viens darbinieks.

5.3 SABIEDRĪBAS, LASĪTĀJU VIEDOKĻA IZZINĀŠANA PAR BIBLIOTĒKAS DARBA KVALITĀTI, TO REZULTĀTI

Pētījumi, aptaujas par bibliotēkas darba kvalitāti nav veiktas.

Visbiežāk jauni lietotāji ceļu uz bibliotēku atrod personīgas nepieciešamības gadījumā, vai arī kāda cita rosināti -

- Bērni atved vecākus vai vecvecākus pēc bibliotēkas pasākumiem, piem. Bibliotēkas nakts
- Seniori atrod ceļu uz bibliotēku pēc tikšanās ar bibliotēkas darbiniekiem pensionāru biedrības sanāksmēs
- Iepazīšanās ekskursijas pa bibliotēku bezdarbnieku grupām iedrošina šos cilvēkus izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

5.4 BIBLIOTĒKAS PIEEJAMĪBA UN PAKALPOJUMI PERSONĀM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

Bibliotēkas ēkā atrodas arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiāle, tāpēc šo lasītāju vajadzības tiek apmierinātas pilnā apmērā ar šīs speciālās bibliotēkas pakalpojumiem.

Viena no bibliotēkas ieejām ir pielāgota iekļūšanai bibliotēkas pirmajā stāvā ratiņkrēslā. Īpaša bibliotēkas lietotāju grupa ir seniori ar veselības problēmām – ir daļa, kas līdz abonementam nokļūst pašu spēkiem, bet literatūra ir jāizvēlas un jānoliek priekšā. Daļu kustībās ierobežotu lietotāju ar lasāmvielu no bibliotēkas krājuma nodrošina sociālie aprūpētāji un radinieki.

5.5 PAKALPOJUMI UN PASĀKUMI ATSEVIŠĶĀM LASĪTĀJU MĒRĶGRUPĀM VAI INTEREŠU GRUPĀM

Īpaši mums ir pansionāta “Balvi” lasītāji, pie kuriem braucam reizi mēnesī ar grāmatu kopu, ko atstājam vietējā bibliotēkā darbam pansionāta bibliotekārei. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem pansionāta bibliotēkā strādā patstāvīga darbiniece, kura rūpīgi strādā pie apkalpošanas organizēšanas un atbildīgi veic statistikas uzskaiti. Skatīt tabulā.

	Apmeklējums	Izsniegums
2016	232	661
2017	521	1 328

Pansionāta lasītāji jautā pēc literatūras izklaidei: trilleri, kriminālromāni, anekdošu krājumi, bestselleri. Mainoties pansionāta iemītniekiem, nedaudz mainās arī pieprasījums. Piemēram, atkrita pasaku un bērnu literatūras pieprasījums. Lai paplašinātu lasītāju redzesloku, papildus

piedāvājam slavenu cilvēku biogrāfijas, populārzinātnisku literatūru, grāmatas par ceļojumiem un vēsturi, izdevumus par veselīgu dzīvesveidu. Aktīvi izmanto grāmatas gan latviešu, gan krievu valodā. 2017.gadā pansionāta bibliotēka aktīvāk sāka lietot autorizācijas datus mūsu elektroniskā kopkataloga piekļuvei, lai varētu pārskatīt izsniegtās literatūras sarakstu, sekot nodošanas datumiem un iespējai lūgt pagarinājumu, kā arī meklēt elektroniskajā katalogā izdevumus, pieteikt rezervēšanu, vai iestāties rindā uz izņemtiem iespieddarbiem. Šo iespēju, pārsvarā, izmanto pansionāta darbinieki, lai saņemtu specifisku literatūru par sociālo darbu kvalifikācijas celšanai vai mācībām.

Pārskata periodā pie pansionāta iemītniekiem ciemojāmies ar Informatīvo stundu. Stāstījām par bibliotēkas pakalpojumiem un iespējām.

5.6 UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS DARBS

2017.gadā sniegtas 617 uzziņas, kuru sagatavošana prasījusi dažādu datu bāzu, interneta resursu vai iespiesto informācijas avotu izmantošanu. Tā ir palīdzība skolēniem zinātnisko darbu izstrādē, kad parādam un palīdzam atrast nepieciešamo informāciju LNB Analītikas datu bāzē un Lursoft Laikrakstu bibliotēkā, reizēm Digitālajā bibliotēkā. Vēl ir daļa lasītāju, kuri meklē informāciju par sev tobrīd aktuālu jautājumu – kādu ieteiktu rakstu (nezinot precīzi ne nosaukumu, ne izdevuma numuru), informāciju, piemēram, par zivju eļļas lietošanu, kokmateriālu (konkrēti priedes) cenu 2014.gadā utt.

Darbā ar uzziņām tiek izmantotas datu bāzes kā arī dažādi informācijas meklēšanas serveri. Vieglāk un ātrāk informāciju sameklēt var Google meklētājprogrammā, tomēr šī informācija var būt maldīga. Šobrīd daudz tiek runāts par kritisko domāšanu - spēju analizēt un precīzi atlasīt nepieciešamo informāciju un liela uzmanība jāpievērš informācijas avotam. Bieži uzziņas ir saistītas ar dažādu iestāžu dokumentu sameklēšanu, noformēšanu, nosūtīšanu. Tas nozīmē, ka bibliotekārei ir jāpārzina un jāprot orientēties dažādu institūciju, uzņēmumu mājas lapās. Biežāk lūgums ir veikt dažādus maksājumus, pārslēgt līgumus, aizpildīt iesniegumus, reģistrēties dažādās interneta vietnēs, palīdzēt sameklēt darbu, izdrukāt biļetes. Daži uzziņu piemēri: “Šahs online. Noteikumi, gājieni. Kā reģistrēties?”, “Kā var uzzināt savu vēlēšanu iecirkni, ja ir nozaudēta vēstule?”, “Kā reģistrēt Latloto simtgades biļeti?”. Viena daļa apmeklētāju ir neapmierināti, ka ar katru gadu vairāk iestādes, firmas pāriet uz elektronisko pakalpojumu sniegšanu, kas saprotams ir ātrāk un ērtāk, bet visiem iedzīvotājiem nav pietiekošas digitālās prasmes. Visbiežāk jautājumi ir saistīti ar “PVD”, “VID”, “LAD” un “Elektrum” iestādēm. Elementāra lieta kā Lattelecom televīzijas koda iegāde un atjaunošana dažiem nav pa spēkam, tāpēc mēro ceļu uz bibliotēku, lai bibliotekāre izlīdzētu. Bibliotekāram ir jābūt zinošam,

jāseko līdzī citu iestāžu pakalpojuma sniedzēju prasībām, lai varētu apmeklētājiem pēc iespējas ātrāk un precīzāk sniegt uzziņu un palīdzēt. No bibliotēkāra tas prasa atbildību, pacietību, sapratni, jo bieži cilvēks neprot noformulēt lūgumu. Gadās uzziņas gatavošanas laikā secināt, ka nevar apmeklētāja lūgumu izpildīt, jo nav paņemti nepieciešamie dokumenti. Apmeklētāji paši nevēlas vai arī neprot darboties ar datoru, vieglāk ir palūgt to izdarīt bibliotēkaram.

5.7 PAŠVALDĪBAS, VALSTS INSTITŪCIJU UN NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBA IEDZĪVOTĀJIEM

Bibliotēkā ir pieejami Balvu un Viļakas novadu izdotie informatīvie pašvaldību izdevumi, aktuālie Valsts institūciju bukleti. Nodrošināta elektroniska pieeja dažādu institūciju resursiem.

5.8 ELEKTRONISKAIS KATALOGS KĀ PAKALPOJUMS

Balvu Centrālā bibliotēka apstrādā jaunās grāmatas un citus izdevumus gan Balvu Centrālajai bibliotēkai, gan visām 22 reģiona bibliotēkām – veido/importē bibliogrāfiskos aprakstus un veido sasaisti ar autoritatīvajiem ierakstiem, veido sūtījumus, pievieno eksemplāru informāciju, izprintē vajadzīgos dokumentus – Inventāra grāmatu un aktu par saņemtajiem izdevumiem, pievieno anotācijas. Tādējādi nodrošinām kvalitatīvāku aprakstu veidošanu un precīzāku izdevumu uzskaiti. Reģiona bibliotēkas pašas veido/importē vajadzīgos bibliogrāfiskos aprakstus un pievieno eksemplāra ziņas saņemtajiem periodiskajiem izdevumiem un veic krājuma norakstīšanu.

Jebkuram bibliotēkas elektroniskā kataloga lietotājam ir pieejama izdevumu meklēšana kopkatalogā – <https://balvi.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>

Ir iespējams noskaidrot, vai meklētais izdevums ir bibliotēkas krājumā, redzēt izdevuma pieejamību – vai tas atrodas plauktā vai izsniegts lasītājam. Daudz lielākas iespējas ir bibliotēkas reģistrētajiem lietotājiem, kuriem tiek piedāvāta iespēja pieslēgties bibliotēkas elektroniskajam katalogam un izmantot autorizētā lietotāja iespējas – skatīt ziņas par saviem izsniegumiem, proti, cik un kādas grāmatas ir izsniegtas, redzēt to izsniegšanas termiņu, pagarināt izsnieguma termiņu, skatīt informāciju par rindām uz izdevumiem, veikt eksemplāru pasūtīšanu, kā arī iestāties rindā uz izsniegtajiem izdevumiem.

Kā rāda statistika, lasītāji daudz labprātāk lūdz pierakstīt viņus rindā uz attiecīgo izdevumu uz vietas bibliotēkā nekā attālināti (pasūtīts Web – 209, rezervēts bibliotēkā – 1300 eks.) Tāpēc, lai vēl vairāk atvieglinātu lasītāja ceļu līdz grāmatai, no novembra mēneša Jauno grāmatu sarakstā grāmatu nosaukumiem pievienojam hipersaiti uz bibliotēkas Elektronisko grāmatu katalogu, kur

uzreiz atveras informācija par attiecīgo grāmatu. Vai palielināsies attālināti pasūtīto eksemplāru skaits vairāk redzēsīm rakstot 2018.gada pārskatu.

No 2016.gada Alisē ir pieejams SBA modulis – iespēja pasūtīt izdevumu, kurš nav attiecīgajā krājumā. Balvu Centrālā bibliotēka 2017.gadā saņēmusi 34 lasītāju SBA pieprasījumus pasūtot 153 izdevumus, bet pieprasījusi 44 izdevumus 22 lasītājiem.

Visiem interesentiem ir pieejama elektroniskā kataloga mobilā versija.

5.9 IEKŠZEMES UN STARPTAUTISKAIS SBA

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	66	47	88
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	457	504	498

Pārskata periodā sava novada un reģiona lasītājiem izsniegtas 498 grāmatas. Tāpat kā iepriekšējos gados, tās visvairāk saņēmuši Briežuciema lasītāji. Nākamās aktīvākās bibliotēkas, kuras pieprasījušas grāmatas no mūsu fonda ir Tilžas bibliotēka – 33 (2016. gadā – 6), Vectilžas bibliotēka 25 (2016. gadā – tikai 3), un Žīguru bibliotēka – 23 (2016. gadā – 19, tātad aktīva arī agrāk), bet par 17 grāmatām mazāk no mūsu fonda izmantojuši Viļakas lasītāji – 30, iepriekšējā gadā – 47. Bet salīdzinoši ar iepriekšējo gadu, Tikaiņu bibliotēka pieprasījusi tikai 1 grāmatu, 2016.gadā – 19.

Pieprasītā literatūra, kā ierasti, ir uzzīņu un mācību literatūra studentiem, ieteicamā literatūra skolēniem, izklaidējošā literatūra – romantiskā, vēsturiskā literatūra, kā arī augstvērtīgā literatūra, kuras vienīgais eksemplārs atrodas Centrālajā bibliotēkā. Pēdējos gados vairākas bibliotēkas lūdz no mums grāmatas vai grāmatu kopas krievu valodā, jo pašu krājumu to ir maz vai ir kāds ļoti aktīvs lasītājs šajā svešvalodā.

Balvu Centrālās bibliotēkas lasītāji pieprasījuši 2 grāmatas no LNB. Abas grāmatas izdotas 1966.gadā un jau norakstītas – Andra Vējāna “Zaļā ķirzaciņa” un Artūra Lielā “Karību jūras smaragds” - bija nepieciešamas skolēna mācību darbam par Kubu.

Krājumā neesošās 54 grāmatas mūsu lasītājiem pieprasījām no Balvu novada pagastu vai reģiona bibliotēkām. 8 no tām bija mācību literatūra studentiem vai skolēniem (Dz.Žvals “Viesmīlības pamati”, Dz.Albrehta “Pētīšanas metodes pedagoģijā”, M. Zariņš “Apgaismības gadsimta ēnā” u.c., bet pārējās – psiholoģija pašizglītībai vai izklaides literatūra.)

Bērnu literatūras nodaļa no Bērzkalnes, Upītes un Lazdukalna pagastu bibliotēkām pieprasīja aktīvā lasīšanas aprītē esošas Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatas. Kā arī lasītāju pieprasītākā literatūra uz kuru veidojas rindas.

6 KRĀJUMS

Krājuma komplektēšanas politikas dokuments

http://www.bibliotekas.lv/cb_web/images/pdf/koncepcija_krajumam_2017.pdf

6.1 KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	10 006	9 900	9 097
<i>t. sk. grāmatām</i>	6 506	6 400	5 700
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1 465	1 672	1 519
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3 500	3 500	3 397
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā 1,34	1,39	1,42	1,34
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	11 875	12 597	11 247

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

6.2 KRĀJUMA RĀDĪTĀJI

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	2 772	2 931	2 954
<i>t. sk. grāmatas</i>	1 083	1 167	1 069
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	180	193	226
<i>t. sk. bērniem</i>	247	286	282
Izslēgtie dokumenti	2 389	3 170	3 204
Krājuma kopskaits	44 762	44 523	44 273
Grāmatu skaits	34 199	34 099	33 797
Periodikas izdevumu skaits	10 097	9 848	9 871
Grāmatu krājuma apgrozība	1,23	1,19	1,21
Periodisko izdevumu apgrozība	3,65	3,49	3,35

6.3 KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS PRIORITĀTES PĀRSKATA PERIODĀ

Papildinot krājumu ar jaunām grāmatām, komplektējot jauno literatūru vērā tiek ņemts galvenais princips – pēc iespējas labāk apmierināt lasītāju pieprasījumus.

Plānojot jaunumu sarakstus, pirmkārt, tajos tika iekļautas grāmatas, kuras tiek izdotas turpinājumos vai daļās. (E. Ferrantes 4. romānu sērija, D. Priedes atkārtoti izdots romāns 2. daļās “ Saule špagas asmenī” , iecienītie J. Nesbē un K. Lekbergas detektīvi, kuros darbojas vieni un tie paši literārie varoņi u.c.)

Otrkārt, tiek pirktas grāmatas, kuru saturs ir saistīts ar Balvu novada, reģiona vai Latgales cilvēkiem, notikumiem un vēsturi. (Arvja Deguma dzejoļu krājums “ Tev līdzās vienmēr kāds būs...”, J. Cybuļa “Skreineite. Vuicūs laseit”, “ Ka dzersi šnabi, mož byus labi!” u.c. J. Cybuļa , arī citu vietējo autoru, grāmatas atrodas novadpētniecības lasītavā, bet ir apmeklētāji, kuri par tām dzirdējuši un tās pieprasa.

Treškārt, latviešu autoru darbi. Tāpat kā iepriekšējā gadā, īpašu lasītāju interesi izraisīja vēstures romānu sērijas “ Mēs Latvija, XX gadsimts” grāmatas un šī sērija ir pilnībā nokomplektēta. (Grāmatas par vēstures tēmu, arī dokumentālās , lasītājiem ir ļoti iecīnītas , tāpat biogrāfiskie romāni gan par mākslinieku, gan politiķu u.c. populāru cilvēku dzīvi, tās pērkam iespējami daudz. Piemēram, Birutas Eglītes romāns “ Ceturtais bauslis”, kas stāsta arī par mūsu pusē esošo Spridzānu dzimtu. Tiek ļoti pieprasītas N. Ikstenas, I. Ābeles, D. Judinas, D. Avotiņas, I. Baueres u.c. latviešu autoru grāmatas.)

Ceturtkārt, nozaru un mācību literatūra tiek atlasīta pēc studējošo un citu interesentu pieprasījuma. Tāpat kā iepriekšējos gados prioritāte iepērkot grāmatas, tiek dota literatūrai par sociālo darbu, jaunumi pedagogijā, juridiskā literatūra.

Ļoti maz tiek izdotas grāmatas tehniskajās zinātnēs, auto un lauksaimniecības tehniku, par lauksaimniecību, un no izdotajām cenšamies iegādāties tās, kuras vairāk tiek izmantotas vai pieprasītas.

Lielāko daļu no pirktās literatūras sastāda daiļliteratūra, gan latviešu, gan tulkotā. Tie ir romāni un stāsti – detektīvi, vēsturiska satura literatūra, biogrāfijas un romantiskā literatūra, to pieprasa ne tikai ilggadīgie lasītāji, bet arī jaunieši, kuriem šāda veida literatūra ir vajadzīga izklaidei, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai.

Daudzi cilvēki par jaunizdotajām grāmatām uzzina no preses vai TV un steidzīgi nāk tās izņemt vai rakstīties rindā, kaut dažkārt tās vēl nav pat tirdzniecībā. Bieži vien plaši izreklamētās grāmatas daudziem lasītājiem liek vilties, kā tas notiek, piemēram, ar Karīnas Račko grāmatu “Saplēstās mežģīnes”.

Abonementa krājumu papildina daudz dažādu autoru, SIA, biedrību un izdevniecību, kā arī iedzīvotāju personisko bibliotēku grāmatu dāvinājumi.

Starp bezatlīdzībā iegūtajām grāmatām ļoti bieži ir tādas, kuras tā arī paliek bez lasītāju ievērtības, bet daudzas, reti, bet tiek izsniegtas, piemēram, Tirmālietes dzeja un proza, Kārļa Štrāla romāns “Karš” un mācību grāmatas, kuras atdāvinājuši studenti, kuri paši jau beiguši mācības.

Joprojām daudz grāmatu tiek nestas “tīrot” personiskās bibliotēkas. Visbiežāk tās ir apmēram vienas un tās pašas katrā dāvinājumā, vien retu reizi gadās vēl neredzēti darbi. Ar šīm grāmatām aizvietojam mūsu nolietotās, bet labi saglabātas atliekam rezervē turpmākai izmantošanai savam krājumam, “grāmatu būrīšiem” un akcijai “Lasi un veseļojies ātrāk!”. Stipri nolietotas vai mūsu krājumam nevajadzīgās, izliekam koridorā citu bibliotēkas apmeklētāju lietošanai vai nodošanai Līgatnes papīrfabrikai.

6.4 DATUBĀZES

Aizvadītais gads bija īpašs, jo bibliotēkas veidotajai “Balvu reģiona (sākumā rajona) Kultūrvēstures datu bāzei” apritēja desmitā gadskārta. 2007.gada vasarā VKKF organizētajā mērķprogrammu projektu konkursā tika atbalstīts pirmais mūsu projekts. Ar katru gadu datu bāze paplašinājās (“plauktiņu” skaits arvien pieauga) un tagad mēs sakām, ka Kultūrvēstures datu bāzē jau ir vairāk kā 50 sadaļas ar vairāk kā 1220 ieraksta vienībām. Īpašu vietu datu bāzē ieņem sadaļa “Personības” ar vairāk kā 500 ierakstiem, jo cilvēku, ar kuriem varam lepoties, ir tiešām ļoti daudz. Daudzi ieraksti par folkloras teicējiem un etnogrāfiskajiem ansambļiem papildināti ar vēsturiskiem video materiāliem

Ja sākumā informāciju vairāk gatavojām pēc lasītāvās esošajiem izdevumiem, tad tagad klāt nākuši lauka pētījumi un tikšanās ar pašiem cilvēkiem. Tas ļauj gan sagatavot pilnīgāku informāciju, gan papildināt to ar fotogrāfijām no personīgajiem arhīviem.

Arī 2017.gada aprīlī – jūnijā tika realizēts projekts par datu bāzes papildināšanu – pievienota informācija un fotoattēli par 17 personībām – audējām, rokdarbniecēm, tautas muzikantiem, ilggadējiem kultūras darbiniekiem.

Pavisam gada laikā pievienoti 39 jauni ieraksti, jo jauni ieraksti tiek veidoti arī ārpus projekta. Nemītīgi gada ritumā datu bāze tiek papildināta. Parasti pārskatot preses izdevumus un novadu mājas lapas, ar jaunāku informāciju tiek papildināti arī Kultūrvēstures datu bāzes ieraksti, veidoti jauni avotu saraksti uz Novadpētniecības datu bāzi.

Lietotāju prasmes informācijas meklēšanai izmantot pieejamās datubāzes Letonika un News ar katru gadu palielinās. Arvien biežāk novērojami gadījumi, kad bibliotekāra apmācīts skolēns nepieciešamo informāciju pētnieciskajiem darbiem meklē pats un strādā pacietīgi. Jo nereti gadās situācijas, kad jauniešiem veltīts laiks izskaidrošanai un apmācībai kā darboties datu bāzē www.news.lv, bet viņš nav gatavs pats ieguldīt laiku un darboties. Tas nav ātri un uzreiz.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2015	2016	2017
Letonika	344	499	1 783
News	210	209	304

6.5 KRĀJUMA UN DATUBĀZU POPULARIZĒŠANA

Pārskata periodā organizētas 9 **Informatīvās stundas** projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” Programmas “Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojums” bezdarbniekiem, kur tika sniegta informācija par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, pieejamajām datu bāzēm, elektroniskajiem resursiem. Šīs mērķgrupas cilvēki visbiežāk bibliotēku apmeklē pirmo reizi un nākas secināt, ka pēc šī apmeklējuma arī nekļūst par mūsu lietotājiem. Ir daži izņēmumi – cilvēki no pagastiem, kas apmeklē savu pagasta bibliotēku. Piedalījās 70 cilvēki.

Tradicionāli aicinām jauniešus uz **Informācijprātības 7.-10.klasēm** nodarbībām. Jaunieši tiek iepazīstināti ar elektronisko katalogu, kultūrvēstures datu bāzi, datu bāzi letonika.lv, periodika.lv, news.lv. Trijās nodarbībās piedalījās 59 skolēni.

Pārskata periodā divas reizes viesojāmies Sociālajā dienestā Balvu pensionāru biedrības sanāksšanās reizēs ar **Informatīvu stundu “Iespējas bibliotēkā”**.

Pavasara tikšanās reizē senioriem kā atbildīgiem savas vietas pilsoņiem stāstījām par 2016.gada pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem literatūrai un iepirktajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, cik liels ir bibliotēkas krājums, cik grāmatas, cik žurnālus izlasījis čaklākais lasītājs gada laikā, kur meklējama informācija par pasākumiem bibliotēkā. Uz jautājumu – kāpēc nenāk uz bibliotēku, kas jādara bibliotēkai, lai pensionāri nāktu, saņemām atbildi – nav laika, nav izstrādājies pieradums un vēl ir būtiski jaunākos periodiskos izdevumus izlasīt uzreiz. Īpaši iedrošinājām nākt apgūt darboties e-vidē. Pēc šīs tikšanās reizēm sapratām, ka cilvēkiem ir neērti no savas nezināšanas. Reizēm nākas saskarties ar cilvēku ļoti lielu diskomfortu nākt uz bibliotēku un lūgt datorprasmju apmācību. Tas visbiežāk ir saistīts ar ļoti lielu paškritiku un neērtības sajūtu no apkārtējiem. Tāpēc mēs praktizējam individuālu darbu ar katru apmeklētāju.

Rudens tikšanās reizē aicinājām piedalīties un devām ieskatu, kas gaidāms Grāmatu svētkos. Informējām par Bērnu literatūras nodaļas darbu un iespējām Bērnu stūrītī. Aicinājām darboties Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā. Ar informatīvo stundu viesojāmies arī pansionātā “Balvi”.

6.6 DARBS AR PARĀDNIEKIEM

Ar šo lietotāju grupu darbojamies tādā pašā veidā kā iepriekš izsūtot dažādu veidu atgādinājumus par saistībām ar bibliotēku no BIS sistēmas Alise. Kā arī lietotāju audzināšanas un kolēģu solidaritātei reģionā esam vienojušies nesniegt bibliotekāros pakalpojumus lietotājam, kurš ir parādnieks jebkurā no reģiona bibliotēkām līdz saistību izpildei.

7 DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

7.1 DARBA AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM RAKSTUROJUMS UN VISPĀRĪGIE RĀDĪTĀJI.

Pozitīvi vērtējamas aktivitātes darbā ar bērniem un jauniešiem 2017. gadā:

- Pieaudzis bibliotēkas lietotāju skaits vecumā līdz 18 gadiem.
- 2017.gadā biedrības “Balvu teātris” projekta “Svaigā gaisā” **ietvaros** Balvu pilsētas skvērā- iepretim Balvu Centrālajai bibliotēkai tika izvietoti grāmatu "būrīši "jeb āra bibliotēka, kuros ir brīvi pieejama dažāda satura literatūra bērniem, jauniešiem, arī vidējās un vecākās paaudzes iedzīvotājiem.
- Šajā zonā tika izvietoti arī divi plaši zviļņi. Uz zviļņiem bērniem, jauniešiem un citiem interesentiem ir iespēja ne tikai lasīt izdevumus, bet arī nodarboties ar citām aktivitātēm svaigā gaisā - spēlēt spēles, lietot Wi- Fi, mācīties, atpūsties u.c.
- Lielformāta spēle “Cirks”(3x4 m), kurā ejamais kauliņš ir cilvēks, lieliski papildināja iespēju lietderīgi un interesanti pavadīt brīvo laiku svaigā gaisā.
- Atzīmējot bibliotēkas dzimšanas dienu, sapratām, ka mums ir daudz draugu un atbalstītāju, apmēram 500 sveicēju bija mūsu skolēni un pirmsskolnieki.
- Veiksmīgi izgājām akreditāciju.
- Bijām atbalsts Zvaigznes ABC rīkotajam konkursam, kā rezultātā 1 dalībnieks saņēma naudas balvu.
- Atbalstījām Rutas Svažas rīkoto konkursu bērniem, iesaistot viņus aktīvā darbībā. Balvas gan saņēma citi dalībnieki no mūsu novada.

Balvu pilsētā ir 2 vispārīzglītojošās skolas, 1 profesionālā un vispārīzglītojošā un 2 pirmsskolas izglītības iestādes. Pēc BIS Alise datiem no visiem bibliotēkas lietotājiem 35 % ir skolēni. Tā, kā bērnu literatūras nodaļas lietotāju pamat kontingentu sastāda bērni no pirmsskolas vecuma līdz 9.klasei, tad pasākumi tiek organizēti, lai radītu un veicinātu interesi par grāmatu un lasīšanu jau no mazotnes, attīstītu dažādas informācijas prasmes un radītu vēlmi brīvo laiku pavadīt bibliotēkā.

Audzēkņu skaits Balvu pilsētas skolās uz 2017. gada 1. septembri

	2015. gads	2016. gads	2017. gads	+/-
Balvu Valsts ģimnāzija	288	300	279	-21
Balvu Profesionālā un vispārējā vidusskola	181	179	214	+35
Balvu pamatskola	459	453	461	+8
PII Pīlādžītis	194	208	218	+10
PII Sienāzītis	144	153	140	-13
Kopā	1266	1293	1312	+19

Audzēkņu skaits izglītības iestādēs 2017./2018. mācību gadā ir nedaudz pieaudzis +19.

	Apmeklējums	Apmeklējums-18.g.	Izsniegums	Izsniegums-18.g.
BLN-2017	19 896	17 777	19 115	16 107
BLN-2016	20 632	18 235	19 821	16 154
	-736	-458	-706	-47

Kopējā statistika Bērnu literatūras nodaļā 2017.gadā liecina par to, ka kopējiem statistikas rādītājiem ir tendence samazināties, bet, ja analizē, tad bērnu abonementā, kur ir darbs ar grāmatu, šie skaitļi jau vairākus gadus ir ar + zīmi: 2017. gadā apmeklējums +66; apmeklējumi līdz 18 gadiem + 163; izsniegums +120. Salīdzinoši mazāk ir apmeklēta lasītava un interneta punkts bērniem.

Statistika Balvu Centrālajā bibliotēkā pa gadiem

	2015	2016	2017	Dinamika
Lietotāji	2353	2 300	2 244	-56
Lietotāji- 18.g.	803	750	792	+42
Apmeklējums	46 466	46 840	45 322	-1 518
Apmeklējums- 18 g.	20 643	20 177	19 097	-1 080
Izsniegums	81 517	77 598	75 948	-1 650
Izsniegums- 18.g.	18 454	16 757	16 619	-138

Pēc BIS Alise datiem no kopējā bibliotēkas lietotāju skaita 2 244 lietotājiem 792 ir lietotāji līdz 18 gadiem, t.i. 35 %, bet skolēni no visiem lietotājiem bija 832, t.i. 37 %.

Apmeklējums līdz 18 gadiem sastāda 42 % no kopējā bibliotēkas apmeklējuma.

Izsniegums līdz 18 gadiem sastāda 22% no kopējā bibliotēkas apmeklējuma.

7.2 METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA ORGANIZĀCIJA ATTIECĪBĀ UZ ŠO DARBA VIRZIENU .

Bērnu literatūras nodaļas darbinieki savu kompetenču robežās cenšas sniegt palīdzību reģiona bibliotēku darbiniekiem darbā ar bērniem un jauniešiem.

Tajā ietilpst:

- Konsultatīvais darbs par darbošanos lasīšanas veicināšanas programma Bērnu - Jauniešu-Vecāku žūrija.
- Pārskatu sniegšana par iepriekšējā gada aktualitātēm bērnu oriģinālliteratūrā un tulkotajā literatūrā.
- Regulāri tiek pārsūtīta informācija ar aicinājumu piedalīties konkursos, viktorīnās, kas paredzēti bērnu un jauniešu auditorijai.
- Informācijas sniegšana reģiona bibliotekāriem par Ziemeļvalstu nedēļas aktivitātēm.
- Regulāra informācija ar aicinājumu piedalīties profesionālās pilnveidesursos par darbu ar bērniem.
- 1 reizi gadā bērnu literatūras nodaļas vadītāja kopā ar metodiķi piedalās izbraukumos pa reģiona bibliotēkām.

Bērnu literatūras nodaļas darbinieki vienmēr ir atvērti sadarbībai ar reģiona bibliotēku bibliotekāriem.

7.3 BIBLIOTĒKU KRĀJUMA VEIDOŠANA UN PAPILDINĀŠANA

Bērnu literatūras nodaļas krājums tiek veidots un papildināts galvenokārt no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, par prioritāti ņemot latviešu bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto bērnu literatūru, uzziņu literatūru bērniem un jauniešiem. Mazajiem apmeklētājiem tiek piedāvātas bilžu, spēļu un rotaļu grāmatas. Brīvā laika pavadīšanai bibliotēkai bērniem un pusaudžiem tiek piedāvātas animācijas filmiņas gan uz vietas, gan līdzņemšanai. Tiek veidota arī izglītojošu galda spēļu kolekcija.

Sadarbībā ar skolu bibliotekāriem sekojam skolu ieteicamo literatūru sarakstiem un vajadzības gadījumā papildinām grāmatu krājumu, lai tiktu apmierinātas lietotāju vajadzības pēc literatūras mācību procesa apguvei. Fiziski nolietoto, bet pieprasītu literatūru cenšamies aizvietot ar jaunu.

Vismaz 1 eksemplārā vienmēr tiek iepirkta arī Bērnu žūrijas grāmatu kolekcija.

Piešķirot finansējumu grāmatu krājumam, tiek ņemts vērā, kāda ir lietotāju proporcija bērnu literatūras nodaļā attiecībā pret pieaugušo nodaļu.

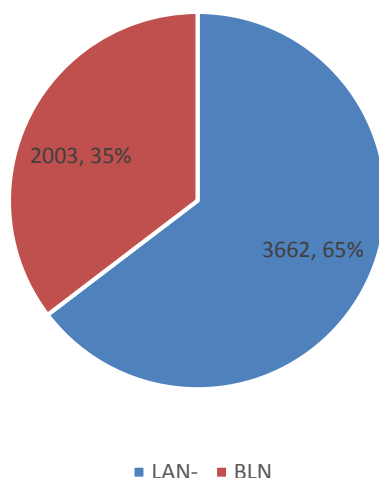
Domājam, ka lasītāju vajadzības pēc informācijas bērnu literatūras nodaļā tiek apmierinātas.

Katru gadu regulāri notiek krājuma atlase no fiziski nolietotiem un saturā novecojušiem iespaiddarbiem. Pēdējā gadā gan parādījušies pieprasījumi pēc grāmatām, kas vairs nav mūsu krājumā.

Jauniegvumu salīdzinājums Balvu Centrālajā bibliotēkā pa gadiem

					BLN			LAN		Kopā Balvu CB
Gads		2015		2016		2017		2017		2017
	eksempl.	summa(EUR)	eksempl.	Summa(	eksempl.	summa(EUR)	eksempl.	summa(EUR)	eksempl.	summa (EUR)
Kopā	403	2307,09	489	2609,46	378	2370	720	5499	1098	7869
Budžeta līdz.	334	2117,16	365	2350	314	2003	419	3662	733	5665
Per. izd./eks.	304		222		190		1666	1666	1856	
Nosaukumi	28		28		24		97	97	121	

Budžeta līdzekļi grāmatu krājumam 2017. gadā
Balvu Centrālajā bibliotēkā

35 % no visiem budžeta līdzekļiem krājuma komplektēšanai 2017.gadā tiek piešķirti bērnu literatūras nodaļai.

Gads	Lietotāji līdz 18 g (%)	Lietotāji līdz 18 g (skaits)	Budžeta līdzekļi grāmatu krājumam (% attiecībā pret pieaugušo nodaļu)	Budžeta līdzekļi BLN (summa EUR)
2017	35%	792	35%	2003
2016	33 %	750	37%	2350
2015	34 %	803	32%	2117
2014	32 %	757	30%	1710

7.4 UZZIŅU DARBS, PAKALPOJUMI, PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA, PASĀKUMI DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM.

Darbs ar uzziņām vairāk ir saistīts ar skolēniem uzdotajiem mājas darbiem un zinātniski pētnieciskajiem darbiem. Darbā ar uzziņām tiek izmantots literatūras fonds, datu bāzes, kā arī dažādi informācijas meklēšanas serveri. Populārākās uzziņas ir atlasīt grāmatas, žurnālus par darba tēmu. Daži piemēri: “Kā mandalu krāsošana spēj dziedināt cilvēkus”, “Telefons kā saziņas līdzeklis”, “Ķiploki tautas medicīnā”, “Florbols Latvijā”. Pieprasītās uzziņas tiek meklētas

enciklopēdijās, vārdnīcās, rokasgrāmatās un datu bāzēs. Viegļāk un ātrāk informāciju sameklēt var Google meklētājprogrammā, tomēr šī informācija var būt maldīga. Šobrīd daudz tiek runāts par kritisko domāšanu - spēju analizēt un atlasīt precīzi nepieciešamo informāciju un liela uzmanība jāpievērš informācijas avotam. Skolēniem, kuri bibliotēkā raksta darbus vai meklē atbildes uz jautājumiem, bibliotekāre parāda datubāzes, informācijas meklēšanas serverus, kur smelties uzticamu informāciju. Vecāko klašu skolēni interneta resursos paši meklē sev nepieciešamo informāciju. Pamatskolas skolēniem prasa iesniegt mājas darbus datorrakstā un veidot prezentāciju, bet skolā tas vēl netiek mācīts. Katrs skolēns no agrīnas bērnības darbojas planšetēs, datoros, bet, kad runa ir par vienkārša Word dokumenta un PowerPoint izstrādi, tad zināšanas ir vājas vai nepietiekamas un palīgā jānāk vecākiem, lielākiem brāļiem, māsām. Tas nozīmē to, ka tiem bērniem, kuri darbus izstrādā bibliotēkā pirmās prasmes un zināšanas iedod bibliotekāre. Ar katru skolēnu tiek strādāts individuāli, lai iemācītu sameklēt un atlasīt informāciju par uzdoto tēmu, apstrādāt atlasītos attēlus un noformatēt darbu.

2017.gadā janvārī 6.klašu kolektīviem, lai attīstītu informācijpratību, tika piedāvāta informācijas stunda “Mācies un izmanto datubāzes!” ,kurās piedalījās 36 apmeklētāji.

Skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēkas mājaslapu www.balvurcb.lv, tika rādīts kā praktiski strādāt ar elektronisko katalogu, kā meklēt sev nepieciešamo informāciju kultūrvēstures datubāzē. Plašāk aplūkota tika www.letonika.lv, izstaigājot katru sadaļu, salīdzināts vai grāmatā ir tā pati informācija, kas digitāli aplūkojama, izstāstīts tika par letonikas piekļuves paroli. Skolēni paši ar saviem viedtālruniem ar Quer code palīdzību iegāja elektroniskā katalogā mobilajā versijā, sameklēja sev interesējošo grāmatu un pārliecinājās vai grāmata atrodas plauktā vai ir izsniegta lasītājam uz mājām. Skolotājas pierakstīja sev piezīmju kladēs un atzina pasniegto informāciju par jaunumu, ceram, ka dzirdētais noderēs un tiks izmantots praktiski.

Oktobris- latviešu folklorista- Dainu tēva Krišjāņa Barona dzimšanas mēnesis, kad skolās un bibliotēkās vairāk kā parasti mācamies, atkārtojam, skandējam, dziedam latviešu tautasdziesmas. Arī šogad Balvu Centrālajā bibliotēkā uz informācijas stundu tika aicināti jaunāko klašu skolēni, lai iepazītu Dainu tēva dzīves gājumu, viņa ieguldītā darba nozīmīgumu, ieskatītos, kā mācību darbā var palīdzēt datubāze www.dainuskapis.lv. 70 4.klašu skolēni varēja ne tikai klausīties, bet arī aktīvi iesaistīties, atbildot uz jautājumiem, salikt pareizi tautasdziesmas un parādīt savu gatavību tautasdziesmu maratonam, kas vēlāk notika skolā. Vislabāk visiem sanāca nodziedāt tautasdziesmu “Bēda mana, liela bēda!”

Turpinot iesākto sadarbību ar “Netsafe droša interneta centru”, bērnu un jauniešu lasītavas vecākā bibliotekāre šogad ieguva apliecību “Drošākā interneta centra reģionālais vēstnesis”.

Februāris ir **droša interneta mēnesis**, kad uz **informācijas stundu** par drošību internetā tika uzaicināti Balvu pamatskolas 2.klašu kolektīvi. Šī gada prezentācijas tēma bija “Viena klikšķa attālumā”, kas ļoti precīzi atspoguļo interneta vidi, darbību tajā, kur ar vienu klikšķi skolēns var nokļūt noderīgās un pavisam kaitīgās interneta vietnēs.

Prieks bija, ka pēc intervijas laikrakstā “Vaduguns” par drošību internetā, piezvanīja Balvu pamatskolas 5. a. klases skolotāja Lilita Leišavniece, lai pieteiktu savus audzēkņus uz droša interneta stundu.

46 skolēni iepazinās ar prezentāciju par pašiem pirmajiem soļiem interneta drošībā, kā izveidot drošu profilu, ja ir tāds jau kādā sociālajā tīklā, kā pasargāt sevi ar droši paroli. Runāts tika par bilžu, video ievietošanu. Pārsteigums bija Whats App sarakstes viesis, kas no 2.klases kaimiņu novada ciemojās bibliotēkā un satikšanās brīdī bērniem par pārsteigumu, tas bija liela auguma, bārdains Balvu Centrālās bibliotēkas datorspeciālista kungs Guntis Laicāns. 2.klases bērni ir piesardzīgāki, nav tik pārdroši, kā 5.klases bērni, kuri svešiniekam atklāj dažādas personīgas lietas, kuras noteikti sarakstes laikā nedrīkst rakstīt, jo mēs nekad nezinām, kas ir ekrāna otrā pusē. Uz ielas svešiniekam nestāstītu to, ko atļaujas internetā. Secinājums: skolēni ātri uzticas sarakstes biedram un neapzinās patiesos riskus, kas var pastāvēt interneta vidē.

Katru septembri Balvu Valsts ģimnāzija aicina ciemos uz drošības dienu, kad četras mācību stundas tiek veltītas, lai runātu par sociālajām platformām, riskiem interneta vidē un visu, kas būtu katrā vecumā jāzina par drošību. Visa gada garumā esam aicināti ciemoties kādā no skolām arī blakus novadā. Septembra mēnesī 130 10.-12.klašu skolēni piedalījās šādās informācijas stundās par drošību internetā. Skolēni klausījās ar ieinteresētību, uzdeva jautājumus, veidojās diskusijas par aktuālām tēmām.

Secinājums: vidusskolēni klausās ar ieinteresētību, jo viņi ir pietiekoši lieli, lai izvērtētu drošības stundas tēmu, apzinās nepieciešamību pasargāt savus profilus, neizpaust personīgo informāciju, uzzinātu jaunumus medijpratībā un kā droši darboties dažādās sociālajās platformās.

Oktobrī bibliotēka atsaucās Rekavas vidusskolas aicinājumam novadīt informācijas stundu “Kā pasargāt bērnu moderno tehnoloģiju laikmetā.”, kuru noklausījās 20 skolēnu vecāki un skolotāji, kura no klausītāju puses tika novērtēta kā ļoti noderīga.

Bet novembra mēnesī bibliotēkas droša interneta vēstnesis devās arī pie 25 Balvu pilsētas senioriem, lai novadītu lekciju: “Kā droši uzvesties virtuālajā vidē”.

Secinājums: ar katru gadu droša interneta tēma kļūst tikai aktuālāka un klausītāju auditorija paplašinās.

Pasākumi Balvu CB Bērnu literatūras nodaļā 2017. gadā

Pasākuma veids	Skaits	Apmeklējumi kopā
Sarunas par grāmatām jeb grāmatu apskati	7	81
Rīta stundas kopā ar pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem	11	208
Bibliotēkas stunda trīsgadniekiem pirmsskolas izglītības iestādē Pīlādzītis	5	81
Radošās darbnīcas	4	32
Bibliotēkas izzināšanas ekskursijas	6	103
Informācijas stundas	11	357
Literārās un erudīcijas spēles	33	533
Radošās stundas- darbīgās trešdienas	18	140
Literārās un tematiskās stundas	7	128
Tikšanās ar bērnu rakstniekiem	3	165
Izglītojoša ekskursija čaklākajiem lasītājiem uz Alūksni	1	29
L.Braķes-Klaverī grāmatas” Ekspedīcija Zaķu salā” ilustrāciju izstāde+ literārā stunda	4	57
Z. Raičenokas- Raišonokas ilustrāciju izstāde+ literārā stunda	2	36
Kopā	112	1950
Literatūras- plauktu izstādes	29	
Izzinošās nedēļa	8	

Erudīcijas konkurss “Prātnieks” visiem interesentiem	12	
Darbs lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija 2017”	160	
Bibliotēkas nakts aktivitātes J. Jaunsudrabiņš “Baltā grāmata”		

Lai interesanti un lietderīgi bibliotēkā pavadītu brīvo laiku mazākiem un lielākiem apmeklētājiem tiek piedāvātas radošās darbnīcas, izziņošās nedēļas, kad lasītavā katru mēnesi viena nedēļa ir krust vārdu mīklu, uzdevumu, viktorīnu , zīmēšanas dienas. Radošās darbnīcas tiek organizētas vairāk uz gadskārtu svētkiem.

Bērnu abonementā joprojām brīvā laika pavadīšanai bērni un pusaudži izmanto filmu skatīšanos uz vietas. Pavisam uz vietas gada garumā 595 reizes pēc apmeklētāju lūguma tika demonstrētas dažādas animācijas filmiņas.

Top Ziemassvētku apsveikumi....

Ir skolēnu brīvdienas!

“Cirku” var spēlēt dažādi!

Atpūtas zviļņi pie bibliotēkas patīk visiem!

7.5 VEIKSMĪGĀKĀS LASIŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES.

Darbā ar pirmsskolniekiem joprojām aktuālas ir **tematiskās rīta stundas**. 2017. gadā tādas bija 11, kurās piedalījās 208 pirmsskolnieki. Rīta stundas bija ļoti dažādas: tās bija kopīgas grāmatu lasīšanas un pārrunāšanas, visvairāk tika runāts par grāmatām, kuras bija bērnu žūrijas grāmatu sarakstā. Bērni tiek aktīvi iesaistīti grāmatu izzināšanas procesā darbojoties līdzī, atdarinot grāmatu varoņu - putnu, dzīvnieku balsis, piedaloties rotaļās un kad piekusuši - skatās animācijas filmiņas. Rudenī rīta stundās pievēršam uzmanību dzejas grāmatām, kad tiek lasīti, izspēlēti dzejoļi.

Mēs esam tie, kas lasa grāmatas!

2017. gadā tika aizsāktas **bibliotēkas stundas - rīta stundas “Burtu ķērāji”** ar moto- Vecāki, atvediet savu bērnu uz bibliotēku! Bibliotekāre 1 reizi mēnesī devās pie 3 gadīgajiem pirmsskolas

izglītības iestādes Pīlādžītis audzēkņiem, līdzīgi ņemot grāmatas un citas izzinošas lietas, lai kopā palasītu, parotaļātos. Stundas tēmas izvēle tika saskaņota ar skolotāju. Ieskats dažās nodarbībās: aprīlis - šoreiz ciemos pie bērniem Lieldienu zaķis, kas lasa priekšā grāmatas, zaķis grib ar visiem samīļoties, parotaļāties un kopā izkrāsot lieldienu olas.

Oktobrī – tēma - ezis, izmantojot grāmatas - V. Sutejevs Eža brīnumnūjiņa, Apškrūma K. Ezītis, Ezis – latviešu pasakās un teikās, M. Stāraste Arī mēs varam tā!

Notiek darbošanās ar rotaļlietu ezis, ežu meklēšana grupiņā, grāmatu priekšā lasīšana, improvizētas rotaļas par ežu tēmu: skriešana, rāpošana, lēkāšana, skaņu atdarināšana utt.

Novembrī tēma: ūdens, jūra, ūdens iemītnieki. Bērni jau atpazīst, zina ka ir “atnākušas” grāmatas, ir gatavi darboties un arī klausīties, šoreiz uzmanību noturēt palīdz baltais lācis -rokas rotaļlieta.

Decembrī-tēma - diena un nakts. Grāmatas un improvizētas spēles. Gada beigās bērni ir kļuvuši daudz drošāki un darbīgāki.

Sarunas par grāmatām notika 8 reizes un tajās piedalījās 81 dalībnieks.

Pirms sarunām tika atlasīta jaunākā literatūra atbilstoši klausītāju vecumam. Kas varētu būt aizraujoša lasāmviela brīvajā laikā, nedaudz pieskaroties arī jaunākajai latviešu literatūrai bērniem, kuras gan ir salīdzinoši maz.

Prieks bija tad, kad pēc apskatiem bija daudz bērnu, kuri vēlējās izņemt grāmatas, par kurām bija klausījušies: Dēmoniskā dentiste, Kapteinis Apakšbiksis, pavārgrāmatas bērniem, enciklopēdijas par vilcieniem, putniem un dzīvniekiem.

Literārās un tematiskās stundas tiek veltītas kāda rakstnieka daiļrades izzināšanai vai kāda temata iepazīšanai.

Ļoti pateicīga darbam ar bērnu auditoriju bija L Braķes- Klaverī un Nila Klaverī grāmatas” Ekspedīcija Zaķu salā” ilustrāciju izstāde, kuru apmeklēja 4 pirmsskolas izglītības audzēkņu grupiņas - 57 bērni, kuriem tika piedāvāta **literārā stunda**, pašiem aktīvi iesaistoties, tika lasīti grāmatas fragmenti, izsekots grāmatas varoņu tīģerēnu piedzīvojumiem ilustrācijās, noslēgumā visiem veicot autoru uzticēto uzdevumu-saskaitīt cik slepeno oliņu ir paslēpušās ilustrācijās.

Izdevusies bija **literārā stunda** caur sirsnīgo un košo mākslinieces **Zanes Raičenokas - Raišonokas zīmējumu izstādi**, kurās bija aplūkojamas Evijas Gulbes grāmatas ”Ece- bece- ābece”” un Kristīnes Neimanes ”Ezītis, kuram nebija kažociņa” ilustrācijas oktobra mēnesī, kuru apmeklēja 36 pirmsskolnieki kopā ar audzinātājiem, kad tika lasītas grāmatas, salīdzinātas ilustrācijas, liktas puzzles un atpazīti burtiņi.

2017 .gadā, atzīmējot bērnu grāmatu karalienei **Astrīdai Lindgrēnei 110.** dzimšanas dienu uz literāro stundu tika aicināti 3. klašu skolēni, kopā 67. Tika piedāvāta prezentācija un stāstījums par Lindgrēni un viņas grāmatām, fragmentu lasīšana. Bērni aktīvi piedalījās sagatavotajos uzdevumos: 5 jautājumi- 5 minūtēs par tikko dzirdēto; Atrodi grāmatu varoņu pārus; Sajukušie burti- saliec pareizus grāmatu nosaukumus!

Decembra mēnesī **tematiskajā stundā par Ziemassvētkiem** piedalījās 61 2.klases skolēns, kur varēja atrast atbildes uz jautājumiem: kas ir Ziemassvētki, pievērsties vairāk Ziemassvētkiem kā latviešu gadskārtu svētkiem, tradīcijām, ticējumiem, mīklām, iepazīstot grāmatas, kurās atspoguļota Ziemassvētku tēma. Arī bibliotēkas bērnu abonementa lāči un citas mantas bija pārvērtušās par rūķu palīgiem un zināja nosaukt, kuri ir šo klašu čaklākie bibliotēkas apmeklētāji!

Ziemassvētku ticējumi: gribi tici, gribi netici!

Bibliotēkas **iepazīšanas ekskursijas** “Nāc un kļūsti bibliotēkas apmeklētājs!” Kā katru gadu mācību gada beigās tika aicinātas 1. klasītes, lai radītu interesi par bibliotēku kā vietu; iespējas, ko piedāvā bibliotēka bērniem. Laika ir maz - apmēram 30 minūtes, kad izejam cauri visai bibliotēkai, vairāk pietājojot vietās, kas domātas bērniem: Lasītavā - saliekam krust vārdu mīklas - šoreiz par putniem, zālē- iespēja iepazīt bērnu grāmatas ”Ekspedīcija Zaķusalā” ilustrāciju izstādi un izpildīt uzdevumu - saskaitīt ilustrācijās paslēpušās oliņas, bērnu abonementā - atceramies alfabētu - izdziedot līdz Joka pēc alfabētu, kopīgi izlasot I. Zanderes pasaku “”Ko teica Gaiļa kungs”, izspēlējot Kluso telefonu pēc I.Zanderes dzejoļa noklausīšanās un atbildot uz

dažādiem āķīgiem jautājumiem par grāmatām. Parasti šīs ekskursijas tiek piedāvātas 1.klašu skolēniem mācību gada beigās, kad viņi ir jau apguvuši lasītprasmi. Pavisam piedalījās 103 ekskursanti. Uzreiz pēc ekskursijām par grāmatu lasītājiem pierakstījās 3 jauni lasītāji, bet daudzi sāka nākt tāpat vien - padzīvoties bibliotēkā.

Liekam krust vārdu mīklu par putniem

Tikšanās ar rakstniekiem ir jauka iespēja bērnam satikt un redzēt rakstnieku, uzdot jautājumus.

27. aprīlī bibliotēkas zālē notika tikšanās ar grāmatas “Ekspedīcija Zaķusalā” autoriem **Leldi Braķi - Klaverī un Nilu Klaverī** (10) gadi. Bibliotēkā aprīlī - maijā bija arī skatāma šīs grāmatas ilustrāciju izstāde visiem interesentiem.

Paldies Balvu pamatskolas 2.klašu skolēniem un audzinātājām par skaistajām dziesmām, ko veltīja ciemiņiem. Arī grāmata bija iepazīta pirms tikšanās. Lelde ir piepildījusi sapni - uzrakstīt un ilustrēt grāmatu bērniem. Tā ir debija bērnu literatūrā. Nils – dēls - bijis liels palīgs pie ilustrēšanas. Cerēsim uz turpinājumu, jo grāmata liekas interesanta un spraigu sižetu. Bērni varēja arī daudz darboties - meklējot paslēpušās olas. Vislielākais PALDIES bibliotēkarei Rudītei un visām skolotājām par atsaucību!

Ikgadējo grāmatu svētku ietvaros 17. oktobrī pie mums viesojās **Linda Nemiera**, kuru gaidīja abu Balvu pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu 50 audzēkņi. Visa darbība notika ap un par Pinčija un Pūces gaisa pilīm, bērni bija gatavojušies no visas sirds, tika dziedāts, dejots. Pati rakstniece teica, ka tā viņa vēl nebija nekur sagaidīta.

Stacijas pamatskolā un Balvu pamatskolā ciemojās un ar 60 bērniem sarunājās ornitologs **Jānis Brikmanis** jeb, kā viņu mīļi dēvē, Putnu Jānis, kura mūža lielākā aizraušanās ir putnu pētīšana. Brikmanis ir vairāku grāmatu autors, tostarp Latvijas mazākajiem putniem un zvēriem veltītajai un ar ilustratīvajiem materiāliem papildinātajai grāmatai “Mazākie klasē. Latvijas mazie zvēri un putni”, ar ko pazīstamais putnu pētnieks klātesošos iepazīstināja plašāk. Izrādās, mazākais putns Latvijā ir zeltgalvīte, kas sver tikai 5 – 7 gramus, bet mazākais putns pasaulē - kolibri, kuri vidēji ir tikai 7,5 centimetrus lieli. Klātesošie uzzināja arī tādu interesantu faktu, ka, piemēram, rubeņi, meža un lauku irbes ziemā nakšņo, ierakušies sniegā. Savukārt vislielāko interesi bērnos raisīja dažādu īstu putnu izbāžņu –vanaga, vārnas, rubeņa, krauķa, rubeņa un citu putnu – demonstrēšana. Netrūka arī jautājumu. Šķiet, viens no interesantākajiem bija, kāpēc putni vispār lido?

Literārās un erudīcijas spēles joprojām tiek novērtētas kā darba forma, kas palīdz radīt interesi, paplašināt un iegūt jaunas zināšanas par literatūru, folkloru, Latvijas un savas pilsētas vēsturi, dabu, ģeogrāfiju. Un tas viss rotaļu formā, aktīvi pašiem darbojoties. Pavisam kopā 33 reizes spēļu izspēlēšanā piedalījās 533 dalībnieki. Februārī- Balvu pilsētas dzimšanas dienas mēnesī 3

klašu kolektīvi- pavisam 47 skolēni izspēlēja spēli” Mana pilsēta Balvi”. Pirmsskolniekiem tika izgatavota spēle - loto “Mana pilsēta Balvi”. Martā 84 5. klašu skolēni piedalījās **Literārā – erudīcijas spēlē “Kurā pasakā dzīvo?”** Spēles pamatā- grāmatas no skolu ieteicamās literatūras sarakstiem. Jautājumi uz margrietiņu lapām, kuras jāaizsedz ar pareizo atbildi, jāpastāsta, ko vēl zina par šo grāmatu., jāklausa fragmenti, jāuzmin, no kuras grāmatas tas ir. Varēja redzēt, kurš lasījis, kurš min. Prieks bija pašiem dalībniekiem, kuri zināja un prata piedalīties sarunās par izlasīto. Prieks bija arī bibliotekārei, ka spēles izgatavošanā ieguldītais darbs nav veltīgs. 4. klašu skolēni piedalījās erudīcijas spēles zināšanu rulete - **“Pārbaudi zināšanas: ”Balvi .Latvija. Literatūra. Folklorā. Vispārīgi” izspēlēšanā.** Tiek griezts rats, uz kuras tēmas apstājas bulta- atslēga-par tādu tēmu jāatbild uz jautājumu. Bērni pārsvarā bija zinoši.

Trīs tēva dēli dzīvo....

Kurš griezīs zināšanu ruleti?

Maijā par godu Eiropas dienai uz **erudīcijas spēli “Ceļojums uz ES”** tika uzrunāti 6. klašu kolektīvi, 51 skolēns tika iepazīstināts ar informāciju par Eiropas Savienību, ceļojot pa ES bija jāapstājas un jāatbild uz dažādiem jautājumiem, par pareizām atbildēm saņemot aplausus un ovācijas, kā arī nelielas balviņas ar ES logo. Secinājums, ka skolēniem ir pietiekamas zināšanas par Eiropas savienību. Vairāk pareizās atbildes sniedza zēni, tas varbūt saistīts ar dažādām sporta spēlēm un atpazīstamiem sportistiem un to dzīvesvietu. Tieši šajā nedēļā Vācijā norisinājās hokeja spēles. Visi jautājumi, kuri saistījās ar Vāciju bija atbildēti pareizi.

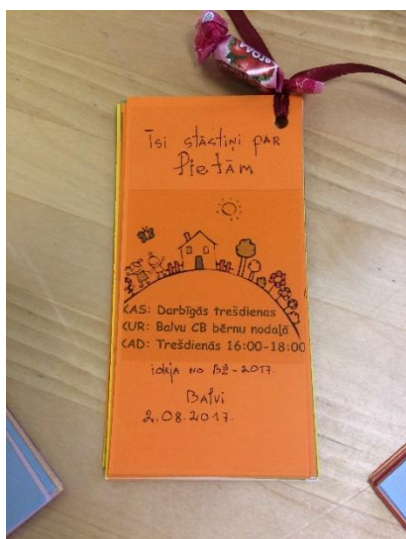
Novembrī 70 2.klašu skolēni izspēlēja **“Mana Latvija”**, ceļojot pa Latviju un atbildot uz jautājumiem par Latvijas dabu, vēsturi, ģeogrāfiju, liekot himnas vārdus un tos izdziedot.

Bibliotēka kā **brīvā laika pavadīšanas vieta** varētu būt sākums tam, lai pakāpeniski tiktu radīta arī apmeklētājā interese par grāmatu, žurnālu, lai bibliotēka kļūtu par vietu, kur apmeklētājs var atrast aizraujošu lasāmvielu brīvā laika pavadīšanai, informāciju mācību darbam.

2017. gadā bērnu literatūras nodaļas abonementā tika aizsāktas un turpinājās visu gadu **darbīgās trešdienas**, kad jebkurš interesents varēja nākt un radoši darboties no pulksten 16.00 - 18.00. Pavisam 18 trešdienās piedalījās 140 dalībnieki, tie bija apmēram 5-10 bērni, kuriem bija interesanti lasīt, zīmēt, krāsot, līmēt, spēlēties un rotaļāties. Tēmas tika piedāvātas visdažādākās, sākot no grāmatu fragmentu lasīšanas, kurās iesaistījās arī paši bērni, kas pārtapa dažādās radošās darbnīcās.

Ir tapusi pašu veidota grāmatiņa!

Gatavojamies Ziemassvētkiem!

Ieskats dažās darbīgajās trešdienās:

16.augustā Vai Tu proti svilpot? Ieskats un fragmentu lasīšana no bērnu žūrijas grāmatas U.Starks “Vai proti svilpot,Juhanna?”, kas pāriet praktiskā darbībā – mēģinājumā svilpot ar akācijām, zāli, svilpauniekiem, un noslēgumā āra lasītavā svaigā gaisā tiek izspēlēts 3x4m lielais Cirkis!

23.augustā- tiek lasītas anekdotes, skaitāmpanti, ķircinām panti, joki. Lasītājs sēž vai stāv uz “lielā krēsla”, kas labi kalpo kā skatuve. Bērni iejutušies aktieru lomās, ka nemaz negrib pārslēgties uz citu darbību, tiek spēlēts” klusais telefons “un galda spēles. Gandarījums, ka otrā dienā no paša rīta jau 3 bērni ir atkal bibliotēkā un teikums - mēs nākamo trešdien nāksim atkal!

6.septembrī - Izelpojam satraukumu, tiek lasīta L.Matisones grāmata “Palieciēt sveiki, taureņi!” Klausāties, mācāties elpot - balona elpošanu, krāsaino, burvju vārdu, dalāties ar saviem satraukumiem.

8.novembrī - tā kā tuvojas Mārtiņdiena bērni lasa tautasdziesmas, ticējumus, mīklas. Ja jau Mārtiņa galvenais varonis ir gailis, tad arī tiek zīmēti, līmēti papīra gaiļi ar sekstēm, bārdām, kājām un acīm. Noslēgumā arī izspēlējam jauno Loto par Balviem.

15.novembrī - uzmanības centrā A.Lindgrēna un Pepija garzeķe. Fragmentu lasīšana, zīmējumu krāsošana, uzdevums: plauktos atrast rakstnieces grāmatas, pastāstīt par tām, kuras lasītas, noslēgumā izspēlējot Pepijas mīļāko spēli par “Mantu meklētājiem”, jo izrādās, ka arī bibliotēkā var atrast daudz dažādu mantu!

Atrodam plauktā A. Lindgrēnas grāmatas!

Lasīšanas veicināšanas programma **Bērnu- jauniešu- vecāku žūrija 2017** joprojām aktīvi darbojas Balvu Centrālajā bibliotēkā. 2017.gadā aktīvi lasīja un vērtēja grāmatas 138 bērnu un jauniešu eksperti un 22 vecāku žūrijas eksperti. Pavisam kopā 160 eksperti.

29 čaklākie bērnu žūrijas eksperti varēja doties izzinošā ekskursijā uz skaisto kaimiņu pilsētu Alūksni. Par godu Balvu Centrālās bibliotēkas čaklākajiem mazajiem lasītājiem 2017.gada 16.septembris bija saulaina un silta diena, kad visi devās uz kaimiņu pilsētu Alūksni, lai apskatītu un izzinātu lietas un vietas, kas vēl nebija zināmas.

Lai īsinātu ceļu, braucot autobusā visi kopā izlasījām Ineses Zanderes grāmatu “Ko teica gaiļa kungs, iejūtoties dažādu dzīvnieku lomās un atdarinot viņu balsis. Visskaļākā balss bija Gailim! Pirmā pieturvieta bija Ates muzejs, kur, klausoties gida stāstījumu, izstaigājām visu plašo muzeju, izmēģinot spēkus gan labības kulšanā, gan darbojoties ar seno laiku darbarīku- slīimestu. Ekskursijas beigās visi ekskursanti tika cienāti ar rudzu maizi un medu! Alūksnes pilsētas bibliotēkā ekskursanti gribēja redzēt vai arī Alūksnes bērni lasa tādas pašas grāmatas kā Balvos? Izrādās, ka arī Alūksnē darbojas bērnu žūrija un atradās pat gribētāji, kas gribēja Alūksnes bibliotēkā izņemt grāmatas uz mājām!

Alūksne ir skaista sena pilsēta ar savām strūklakām, tiltiem, muzejiem, pilsdrupām, ezeru. Spēkus varēja pārbaudīt skrienot no Tempļa kalna, bet atpūsties uz gājēju tilta, klausoties mūziku un vērojot pīlītes ezerā.

Bānīša stacijā Alūksnē visi ekskursanti kāpa bānītī, lai izbaudītu 40 minūšu garo braucienu ar tvaika lokomotīvi līdz Papardes stacijai, kur gaidīja liels atpūtas laukums, kur varēja izskrieties pēc sirds patikas! Tad arī ceļojums tuvojās beigām, kur mūs visus gaidīja mūsu mīļā pilsēta Balvi.

Tulīt sāksies ceļojums ar bānīti!

Alūksnes bibliotēkā bija jautri!

Bibliotēku nakts aktivitātes, kuras parasti notiek Bibliotēku nedēļas noslēgumā - aprīļa beigās, kad bibliotēka apmeklētājiem ir atvērta vakarā no plkst. 18.00-21.00.

Pasākuma mērķis ir pievērst cilvēkus kāda konkrēta autora darbam. Tā kā šogad Jānim Jaunsudrabiņam apritēja 140 gadi, tad izvēlēta viņa “Baltā grāmata”, kurā ir apkopotas mazā Janča bērnības atmiņas. Atbilstoši stāstiem no šīs grāmatas, bibliotēkā bija izveidotas radošās darbnīcas, pavisam trīspadsmit. Izpalika vien skrituļošana, jo 21.aprīlis, iespējams, lai pielāgotos Bibliotēkas nakts tēmas izvēlei, pienāca balts un sniegots. Katrā no nodarbību telpām jeb darbnīcām bija dažādas atraktīvas lietas – mūsdienu interpretācija par tēmām, kas skartas Jaunsudrabiņa darbā Abonementā bērniem darbojās “Bērnauklis”, kur varēja satikties 3 gadnieki kopā ar vecākiem; lasītavā bērniem darbojās radošā darbnīca “Bites”, kur varēja iemācīties izgatavot bites un balvā pagāršot īstu medu, pieaugušo lasītavā “Grāmatnieks” notika krust vārdu mīklu minēšana par notikumiem mazā Janča dzīvē., “Ķebeļu sūnaklis” piedāvāja atminēt dažādus grāmatā pieminētos senvārdus, izstaigājot visas bibliotēkas telpas, beigās varēja iesiet un iegūt savā īpašumā “Baltās grāmatas” fragmentus. Ļoti iecienīta aktivitāte ir orientēšanās spēle “Uz baltas lapas orientējos baltajā sniega grāmatā” Balvu pilsētas skvērā, kurā piedalījās ap simts bērniem. Skvērā bija atzīmēti vairāki kontrolpunkti – gan baltie, gan melnie. Lai uzdevums būtu sarežģītāks, ar elektronisko dalībnieka karti drīkstēja atzīmēties tikai baltajos kontrolpunktos. Turklāt tas viss bija jādara ātri, jo rezultātā bija svarīgi, cik ilgā laikā uzdevums tiek paveikts. Un tā vairākas stundas Balvu Centrālajā bibliotēkā bija nerimstoša rosība!

darbnīca “Bērn auklis”

un darbnīca “Bites”

Lai stimulētu bērnus lasīt, jau vairāku gadu garumā tiek izcelti un atzīmēti čaklākie grāmatu lasītāji, visa gada garumā, informāciju var lasīt bibliotēkas mājaslapā sadaļā Mūsu lepnums-lasītāji, kā arī bibliotēkas logos, katrs aktīvais lasītājs varēja atrast savu vārdu, ko daudzi arī darīja un jutās ļoti priecīgi un lepni, ka viņi ir čaklo lasītāju vidū!

7.6 BIBLIOTĒKAS SADARBĪBAS TĪKLS BĒRNU UN JAUNIEŠU APKALPOŠANĀ, NOZĪMĪGĀKIE PARTNERI, SADARBĪBAS VĒRTĒJUMS.

Balvu CB darbinieki jūtas lepnī un gandarīti, ka viņiem ir atsaucīgi, ieinteresēti sadarbības partneri, kā rezultātā bibliotēkā notiek un tiek apmeklēti pasākumi, izskan bibliotēkas vārds. Labo darbiņu nedēļā Balvu Mākslas skolas skolotāja Anita Kairiša ar saviem audzēkņiem bibliotēkas apmeklētājus iepriecina ar krāsainām pēdiņām, kas aicina izzināt un uzzināt!

Pirmsskolas izglītības iestādes
"Sienāzītis" un "Pīlādzītis"

	Visa gada garumā čakli apmeklēja 11 tematiskās rīta stundas Trīs grupiņas iesaistījās lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu žūrija"- lasīja un vērtēja grāmatas. Paldies skolotājām Ivetai Larkai, Guntai Dzintarei, Zentai Irbītei, Guntai Grāmatiņai, Melitai Masai; "Sienāzīša" metodiķei Velgai Lielbārdei Iesaistījās Grāmatu svētku aktivitātēs! Bibliotēkas stunda "Burtu ķērāji" notiek ar skolotājas Irēnas Brokānes- Supes atbalstu!
Balvu pamatskola	Visa mācību gada garumā Balvu pamatskolas 1.-6.klašu skolēni ir čakli un atsaucīgi bibliotēkas pasākumu apmeklētāji. Paldies skolas direktorei Larisai Krištopanovai, ārpusklases darba organizatorei Ingridai Pilātei, skolas bibliotekārei Rudītei Bukšai un visiem klašu audzinātājiem, kuri atsaucas un atbalsta bibliotēkas piedāvātos pasākumus, novērtē un uzskata par lietderīgiem!
Balvu Valsts ģimnāzija	Informācijas pasākumi par drošību pēc skolas uzaicinājuma tiek novadīti ģimnāzijas telpās. Atbalsts Grāmatu svētku organizēšanā! Paldies skolas direktorei Inesei Paiderei!

Stacijas pamatskola	Sadarbība Grāmatu svētku organizēšanā! Paldies skolas direktorei Rutai Bukšai!
www.balvi.lv sabiedrisko attiecību speciālisti	Bibliotēkas aktivitāšu atspoguļojums
Ziemeļlatgales laikraksts Vaduguns un Balvu novada ziņas	Bibliotēkas aktivitāšu atspoguļojums
LNB bērnu literatūras centrs	Konsultatīvais darbs. Paldies Silvijai Tretjakovai, Sarmītei Galsai, Ilzei Rambai u.c.
Balvu Mākslas skola	Labo darbiņu nedēļa! Paldies skolotājai Anitai Kairišai un viņas audzēkņiem, kuri padarīja skaistākas telpas- bērnu abonementā izlīmējot krāsainas pēdiņas un noformējot sienu ar saviem darbiņiem "Kukaiņi tautasdziesmās"

7.7 BIBLIOTĒKU DARBINIEKU PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES VĒRTĒJUMS SPECIALIZĀCIJĀ.

N. p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieki
1.	11.03.	LNB	LNB BLC	Lielie Lasīšanas svētki Ir noslēdzies lasīšanas maratons. Tiek sveikti grāmatu- uzvarētāju autori, tulkotāji utt.	4	Inese Supe
2.	15.03.	Balvu Valsts ģimnāzija	Lektore Kristina Sprudža	"Mūsdienīga lietišķā etiķete reālajā un virtuālajā vidē"	6	Ligita Pušpure
3.	22.03.	LNB	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Publisko bibliotēku apaļā galda diskusijas 8 minūšu prezentācija par darbu ar bērniem Balvu reģiona bibliotēkās. Iespēja dzirdēt kolēģu stāstījumus par savu darbu	5	Ligita Pušpure
4.	21.04.	LNB	LNB BLC	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "ES PIEDERU ŠEIT" Pārskats par literatūru bērniem 2016. gadā un citi jautājumi	6	Ligita Pušpure
5.	10.11.	Gulbenes novada bibliotēka	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mācību seminārs "Ievads medijpratībā"	5	Evita Arule
6.	Septembris-	Balvu CB	Ruta Cibule	Lektorijs "Gaismu gaismas nesējiem"	15	Evita Arule Inese Supe

	decemb ris			1.Zagorskis A. Pozitīvas domāšanas nozīme mūsdienīgā saskarsmē 2.I.Krūmiņa Interaktīvās nodarbības bērniem un pusaudžiem 3.E.Husare Es stāstu. Tu ieklausīsies 4.A.Andersons Elektronisko atbalsta sistēmu izmantošana literatūras izziņas un popularizēšanas procesā bērniem un jauniešiem		Ligita Pušpure
	6.12.	LNB	LNB BLC	No grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās	6	Ligita Pušpure

7.8 PROBLĒMAS BIBLIOTĒKU DARBĀ AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM, TO IESPĒJAMIE RISINĀŠANAS CEĻI.

Iekšējo kārtības noteikumu neievērošana ir viena no galvenajām problēmām darbā ar bērniem. Ikdienā nākas saskarties ar bērniem, kuri neievēro bibliotēkas iekšējos kārtības noteikumus, tā traucējot citiem apmeklētājiem. Parasti tie ir bērni, kuriem uzvedības problēmas ir arī skolā. Uz bibliotēkāres aizrādījumiem nereaģē, trokšņo, skraida pa bibliotēku, izsmej citus bērnus un laiž lietā arī dūres. Novērots, ka sākumskolas vecuma bērni sarunas laikā daudz izmanto lamu vārdus, pēc aizrādījuma pieklust un atkal atsāk. Reizēm pieaugušajiem, kuri atrodas aiz sienas atliek tikai šausmināties par šīs paaudzes kultūru. Šādi bērni no bibliotēkas tiek izslēgti uz mēnesi, tas, protams, problēmu neatrisina. Atgriežoties bibliotēkā, viņu uzvedība neuzlabojas, pēc dienas un atkal sāk trokšņot un traucēt citiem. Vairākums šādi bērni nāk no nelabvēlīgām ģimenēm. Ar šiem bērniem skolās strādā sociālie darbinieki un psihologs, bet rezultāta nav. Tie ir bērni, kuriem trūkst uzmanības ģimenē, tad viņš to meklē vienaudžu vidū.

Mēģinājumi tādus bērnus nodarbināt- piedāvājot krāsot, minēt krust vārdu mīklas, spēlēt galda spēles, arī iziet ārpus bibliotēkas telpām un vienkārši izskrieties!

8 NOVADPĒTNIECĪBA

8.1 NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI UN PAKALPOJUMI, PĀRSKATA PERIODA PRIORITĀTES

1. Šogad apzinājām un apkopojām informāciju par:

- Latgales kultūras darbiniekiem – novadniekiem, kas darbojušies 19.gs beigās – 20.gs. 1.pusē (Pīteri Miglinīku, Benediktu Skrindu, Vincentu Leiko, Juoni Cybuļski u.c.);
 - Balvu Centrālās bibliotēkas 70 gadu jubilejas sakarā, tika apkopotas fotogrāfijas, atmiņas un publikācijas par Balvu Centrālās bibliotēkas darbības pēdējiem 20 gadiem (1997.-2017.). Pārskati par Balvu un reģiona bibliotēku vēsturi, sākot ar 50.gadiem, tika noformēti albūmos, kuros atspoguļoja nozīmīgākos notikumus, faktus, interesantākās fotogrāfijas. Informācija apkopota kopš 1947. gada. Gatavojoties bibliotēkas jubilejai tika nolemts izveidot albūmu arī par iztrūkstošo laika posmu - no 1997.gada līdz 2017.gadam. Bibliotēkas jubilejas pasākuma laikā bija iespēja albūmus aplūkot, ko daudzi interesenti arī izmantoja.
 - Nacionālajiem partizāniem, Stompaku nometni, partizānu piemiņas vietām (157 foto);
 - Matīsu dzimtu;
 - LU studentu zinātniskajiem darbiem, kuros pētīta Balvu reģiona folklorā, daba, vēsture.
2. Papildinājām novadpētniecības datu bāzi ar 1511 ierakstiem (2016.g. – 1062), pārsvarā no laikraksta “Vaduguns” (1099 ieraksti), “Viļakas novadā” (152 ieraksti), “Balvu Novada Ziņas” (113 ieraksti) un no citiem dažādiem izdevumiem (147 ieraksti). Reģiona periodiskajiem izdevumiem “Vaduguns”, “Balvu novada ziņas” pievienotas URL saites uz pilntekstiem. Ierakstiem pievienotas 96 anotācijas.
 3. Popularizējām novadpētniecības darbu un krājumu. Prezentējām novadpētniecības darbu un krājumu semināros un konferencēs.

Īpašs pasākums bija “Novadpētniecības laboratorija”, kas tika rīkota sadarbībā ar starpnozaru mākslas grupu “SERDE”. Uz šo pasākumu bijām aicinājuši skolotājus, bibliotekārus, muzeju darbiniekus un vietējos novadpētniekus. Aicinājumam bija atsaukušies un ieradušies 22 interesenti. “SERDE” pārstāves – Ieva Vītola un Signe Pucena – stāstīja par to, kas ir mūsdienu folklorā, kā arī dalījās savā pieredzē ar novadpētniecības prezentēšanas iespējām mūsdienās. Lektore aicināja pasākuma dalībniekus iesaistīties diskusijā par to, ko mūsdienās nozīmē novadpētniecība, kā saglabāt novadpētnieku vākumu nākamajām paaudzēm, kādi ir vietējie novadpētniecības resursi, iespējas un vajadzības.

Notika informatīvā stunda veltīta novadniekam Ontonam Slišanam.

Sociālajos tīklos (facebook.com un draugiem.lv) regulāri tiek publicēti ieraksti par publikācijām jaunākajos preses izdevumos, kur atrodama informācija par Balvu reģionu, ieraksti veltīti novadnieku atcerei.

4. Atlasījām un digitalizējām novadpētniecības materiālus, veidojot virtuālās izstādes, papildinot kultūrvēstures datu bāzi, kā arī anotācijas novadpētniecības datu bāzi.

Pakalpojumi:

- Viens no pieprasītākajiem pakalpojumiem bija dažādu uzziņu sniegšana. Šogad tika sniegtas 47 uzziņas (2016.g. – 20 uzziņas) gan lasītavā, gan attālināti – caur e-pastu (52 elektroniski nosūtīti dokumenti) par Balvu reģiona cilvēkiem, vietām, dabas un kultūrvēsturiskajiem objektiem. Lasītāji interesējās par Kupravas bibliotēku, Balvu Centrālās bibliotēkas vēsturi un darbiniekiem, Viļaku 18.-19.gs., Abreni līdz 1940.gadam, p/s “Baltinava”, Balvu pilsētplānošanu, zemes reformu Lūznavas muižā, Čilipīnes kapsētu, Balvu pareizticīgo baznīcu, Stiglavas gravu, dzelzceļa līniju Gulbene-Pitalova, Vīksnas staciju, Mežariju dzirnavām, Breksenes kalnu, Augstasila krucifiksu, Dieviņa bedri jeb Augstā sila kriteni, Lielo Velnakmeni, Pilskalnu un Cepuru kalnu Balvu pagastā, Latgales vietvārdiem, uzņēmumiem Balvos 20.gs. 90.gados, novadniekiem (Antonu Rimoviču, Miķeli Bukšu, Boļeslavu Sloskānu, Gustavu Manteifeli, Rutu Cībuli). Meklēja teikas par Balvu vilku un Balvu lāci. Interesējās par latgaliešu jaunākajiem preses izdevumiem, jaunākajām grāmatām.
- Novadpētniecības materiālu kopēšana un skenēšana.
- Grāmatu, laikrakstu, nepublicēto materiālu, disku izsniegšana lasītājiem gan lasītavā, gan uz mājām.

8.2 NOVADPĒTNIECĪBAS KRĀJUMS

Komplektējām:

- novadnieku jaunās iznākušās grāmatas;
- nepublicētus materiālus un manuskriptus;
- CD;
- skenētās un digitāli dzimušās fotogrāfijas;
- pētījumus par dzimtām;
- zinātniskos darbus.

Krājums tiek glabāts novadpētniecības lasītavā plauktos. Izkārtots personāliju un tematiskajās materiālu kopās (mapēs), skenētie materiāli tiek uzglabāti datora cietajā diskā un interneta vidē – novadpētniecības un Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzēs.

Digitalizācija:

Šogad tika izveidotas 2 virtuālās izstādes:

- “Grāmatniecība Balvu reģionā drukas aizlieguma laikā un 20.gs. 1. pusē” (41 slaidi);
- “Jauniegunumi novadpētniecības lasītavā 2017. gadā” (13 slaidi).

Kopumā šogad digitalizēti 79 teksta dokumenti – 96 teksta dokumentu lappuses, kā arī 218 attēlizdevumi.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums:

Krājums regulāri tiek papildināts ar izdevumiem, kuru autori ir novadnieki vai arī kuros ir atrodamā informācija par Balvu reģiona cilvēkiem, objektiem, vietām.

Lasītavā pieejami izdevumi, kuri datējami sākot jau ar 20.gs. 1.pusi. Vecākais izdevums ir 1911.gadā Viļakas dekāna J.Jassas izdotā N.Rancāna grāmata “Bišu kūpšana”. Pieejama arī 1921.gadā izdota Latvijas karte. Kā arī “Latviešu konversācijas vārdnīcas” 21 sējums (1927.-1940.) no Miķeļa Bukša bibliotēkas.

Sekojam līdz aktualitātēm latgaliešu literatūrā. Aktuālākos un kvalitatīvākos izdevumus iekļaujam bibliotēkas krājumā, piemēram, 2016.gada latgaliešu kultūras gada balvas “Boņuks” ieguvējus literatūrā – izdevumu “Škilbanu sīvas”, Sandras Ūdres un Juoņa Ryučāna grāmatu par Franci Kempu - “Aizlauztais spails”.

Novadpētniecības materiālus (fotogrāfijas, atmiņas, npublicētus materiālus u.c.) noformējam tā, lai pētnieki vēlāk tos var izmatot savos pētījumos. Sadarbojamies, palīdzam sameklēt interesējošo informāciju, izdevumus. Bieži vien pētījumu autori mums uzdāvina savu darbu kopijas, ko arī iekļaujam novadpētniecības lasītavas krājumā.

Komplektējam laikrakstu “Vaduguns”, kas atspoguļo reģiona cilvēku dzīves aktualitātes. Novadpētniecības lasītava ir vienīgā vieta Balvu reģionā, kur pieejami praktiski visi reģiona laikraksta, sākotnēji “Balvu Taisnība” (1950., 1954.-1962.), vēlāk “Vaduguns” (1963.-1967., 1969.-2017.) iesējumi.

Izmantojums:

Krājumu veidojam aktuālu un noderīgu. Apliecinājums tam ir, ka to izmanto studenti, skolotāji, lokālās vēstures pētnieki un citi interesenti, lai meklētu nepieciešamo informāciju. Pie Sakrālās kultūras centra tiek iekārtots laukums, kur atradīsies pieminekļi prāvestam Antonam Rimovičam, kas tiek uzskatīts par Balvu miesta dibinātāju. Tāpēc bija jūtama interese par šo personību un lieti noderēja mūsu savāktie materiāli, kā arī iepriekš veidotā virtuālā izstāde.

Gatavojoties Balvu bibliotēkas 70 gadu jubilejai aktīvi tika izmantoti vecie albumi, savāktie materiāli mapes par bibliotēku un tās darbiniekiem.

Ļoti noderīgi pētniekiem ir Henrika Logina savāktie arhīvu materiāli, ko aktīvi izmanto vairāki novadpētnieki (Dzintars Dvinskis, Mārīte Šakina u.c.).

Skolotāja Aina Rakstiņa ik gadu pie mums griežas, lai meklētu saviem audzēkņiem vajadzīgos izdevumus un informāciju latgaliešu valodas olimpiādei.

Lasītāji aktīvi izmanto reģiona laikraksta “Vaduguns” dažādu gadu iesējumus.

8.3 NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA POPULARIZĒŠANA

1. 13.februārī bibliotēkā notika novadpētniecības laboratorija, ko vadīja organizācijas “Serde” pētnieces. 22 dalībnieki klausījās lekcijas par novadpētniecības darbu organizācijas “Serde” skatījumā. Viņi raksta projektus, rīko novadpētniecības pasākumus, izdod tradīciju burtņīcas. Viņas piedāvāja interesantu skatījumu uz tādām tradīcijām, kā mazdārziņu iekopšanu, ārstniecības augu vākšanu tautas medicīnai, cūku bēru tradīciju, kapu kopšanas tradīciju.
2. Izstādes novadpētniecības lasītavā:
 - Martā novadpētniecības lasītavā bija skatāma izstāde Arvīda Skalbes atcerei (1922.-2002.). Novadniekam, par kuru raksta: “Visgarākais dzejnieks, kas raksta visīsākos pantus”, koru dziesmas “Dziesmai šodien liela diena” vārdu autors. Trāpīgu aforismu autors, kas ir apkopoti krājumā “Abrkaši”.
 - 8.novembrī Alberts Ločmelis (1937) svinēja 80 gadu jubileju. Par godu šim notikumam tika izlikta izstādes gan pieaugušo abonementā, gan novadpētniecības lasītavā. Visas dienas garumā novadpētniecības lasītavā varēja noklausīties viņa interviju no diva.lv
 - Lai iepazīstinātu lasītājus ar Gustava Manteifeļa (1832.-1916.) darbību, novembrī novadpētniecības lasītavā tika izlikta izstāde. Publicējām arī informāciju bibliotēkas mājas lapā un sociālajos tīklos. Paralēli arī notika minikonkurss “Ko tu zini par ...?”.
 - Šogad arī bēdīgi notikumi. 25.10.2017. mūžībā aizgāja mūsu novadnieks prāvests un vēstures pētnieks Alberts Budže (1930.-1957.-2017.) un 12.12.2017. dzejnieks Bruno Vilks (Leontijs Vizulis) (1936.-2017.). Par godu viņiem novadpētniecības lasītavā tika izlikta viņu darbu izstādes. Pieminot A.Budži, rīkojam arī kopīgu piemiņas brīdi kopā ar Balvu Novada muzeja darbiniekiem.
 - Decembrī novadpētniecības lasītavā bija skatāma Ontona Slišāna (1948.-2010.) bērnu grāmatu izstāde par ziemu “Gribu zināt es vienu, kas atnes ziemu?” Mēneša noslēgumā bērniem bija iespēja piedalīties informatīvi izklaidējošā nodarbībā, kura veltīta O.Slišānam un viņa daiļrades iepazīšanai.
3. Dalība seminārā un konferencēs:
 - Latgales reģiona bibliotekāru konferencē Rēzeknē stāstījām par pieredzi novadpētniecības darbā – “Elektroniskū resursu izmantošonys īspiejis novodpietnīceibys materialu vuokšonys i veidošonys procesā: Bolvu Centrāluos bibliotekys pīredze”.

- Novadpētniecības krājumu prezentējām 10.latgalistikas konferencē “Myusu dīnu latgalīšu volūda”, kur stāstījām par “Ziemeļlatgolys izlūkšņu daudzveideibu Bolvu Centraluos bibliotekys kruojumā”.
 - Balvu reģiona bibliotekāru seminārā tika nolasīts apskats par novadpētniecības lasītavas jaunieguvumiem 2017. gadā.
4. Šogad vairākas darba meklētāju dažādu mācību programmu grupas no Balviem un reģiona devās iepazīt Balvu Centrālās bibliotēkas piedāvātās iespējas un pakalpojumus. Viena no ekskursijas pieturām – novadpētniecības lasītava. Interesentiem šeit bija iespēja atrast informāciju par savu dzimto pagastu, novadu, novadniekiem īpaši katrai grupai sagatavotās mini izstādēs.
 5. 28.decembrī notika informatīvā stunda veltīta novadniekam Ontonam Slišanam.
 6. Sociālajos tīklos (facebook.com un draugiem.lv) regulāri tika publicēti ieraksti, izceļot rakstus presē par Balvu reģiona cilvēkiem, iestādēm, vietām. Tika publicēti ieraksti par novadniekiem (Albertu Ločmeli, Gustavu Manteifeli, Ontonu Slišanu).

8.4 SADARBĪBA NOVADPĒTNIECĪBAS JOMĀ

Ar reģiona bibliotēkām: Briežuciema, Vīksnas, Žīguru. Ar Viļakas novada bibliotēku, meklējot informāciju par grāmatniecības pirmsākumiem mūsu reģionā. Baltinavas bibliotēka padalījās ar fotogrāfijām, kas apkopotas prezentāciju veidā, par dzīvi un darbu p/s “Baltinava”. Ar skolotāju Ainu Rakstiņu no Tilžas vidusskolas sadarbojamies, gatavojoties latgaliešu valodas olimpiādēm. Sadarbība ar Zigfrīdu Berķi, kurš ar mums šogad dalījās savā iespaidīgajā fotogrāfiju kolekcijā.

8.5 JAUNINĀJUMI NOVADPĒTNIECĪBAS DARBĀ

Par nozīmīgu informācijas resursu, kur meklēt atbildes par Latgali (cilvēkiem, notikumiem), veidojas Daugavpils Universitātes dr. hist. Henriha Soma datu bāze “Latgales dati”. Šeit tiek ievietoti unikāli materiāli saistībā ar 1917.gada notikumiem saistībā ar Rēzeknē notikušajiem kongresiem. Vietnē ir aplūkojamas arī skenētas kongresa dalībnieku kartes, avīžraksti, fotogrāfijas, atšifrēts Latgales kongresa fotogrāfijā redzamo dalībnieku saraksts un daudz kas cits.

8.6 NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI

- Informācijas par tematisko materiālu kopu (“Novadnieki”, “Dabas objekti”, “Sports” u.c.) saturu nepieejamība. Risinājums – tematisko materiālu kopu aprakstīšana bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā.

- Neskaidrības personu autoritātēs. Risinājums – precizēt personu autoritātes vienādu vārdu un uzvārdu gadījumos. Lai no 7 Jāņiem Ločmeļiem var atlasīt meklēto.

8.7 GALVENIE SECINĀJUMI PĀRSKATA PERIODĀ, NĀKOTNES PROGNOZES, VAJADZĪBAS

- Jūtama lielāka cilvēku interese par novadpētniecības izdevumiem, materiāliem. Krietni palielinājies (apmēram par 50 %) uzziņu skaits.
- Lokālās vēstures pētnieki sarosījušies savu dzimto vietu izpētei. Dzintars Dvinskis šogad izdeva grāmatu par Tepenīcas ciemu Viļakas novadā. Valentīna Kaša turpina izzināt Briežuciema pusi Balvu novadā. Tamāra Mitjušina vada ekskursijas pa Balviem, stāstot par to vēsturi. Kā arī dalās ar bibliotēku savos atklājumos un materiālos, galvenokārt par Balvu pareizticīgo baznīcu, garīdzniekiem.
- Joprojām aktuāls jautājums par digitalizēto datu uzglabāšanu ilgtermiņā.

9 PROJEKTI

Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”	VKKF	400.00	Tika papildinātas jau esošās Kultūrvēstures datu bāzes sadaļas ar informāciju par vairāku amatu pratējiem, par kuriem iepriekšējos gados tā nebija sagatavota, un ilggadējiem kultūras darbiniekiem. Kopumā ielikta informācija par 17 personībām, pievienoti 118 fotoattēli un hipersaites uz Novadpētniecības datu bāzi.	Atbalstīts
“Gaismu Gaismas nesējiem. Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu kultūras darbinieku tālākizglītības veicināšana.”	VKKF	371.00	Lektorijā ar 4 lekcijām piedalījās 142 klausītāji. “Pozitīvas domāšanas nozīme mūsdienīgā saskarsmē” Lektors Andrejs Zagorskis, Mg. psych.bas, septembrī ”Interaktīvās nodarbības bērniem un pusaudžiem” Lektore Iveta Krūmiņa, Mg. sci. Soc ,oktobrī	Atbalstīts

			“Es stāstu. Tu ieklausīsies. Kultūras iestāžu tēls publiskajā vidē” lektore Edīte Husare, Maģistra studiju programmas “Reģionālie mediji un komunikācija” studente, novembrī ”Elektronisko atbalsta sistēmu izmantošana literatūras izziņas un popularizācijas procesā bērniem un jauniešiem“ lektors Aigars Andersons, Mg.oec., Mg.sc.comp , decembrī	
--	--	--	--	--

10 PUBLICITĀTE

10.1 BIBLIOTĒKAS TĒLA VEIDOŠANA, PUBLICITĀTE, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR BIBLIOTĒKAS FUNKCIJĀM, PAKALPOJUMIEM

Ikvienu kolēģa darbošanās gan tiešajos ikdienas pienākumos, gan piedaloties sabiedriskās dzīves norisēs veido iestādes tēlu un sabiedrības attieksmi pret bibliotēku. Esam atsaucīgi aicinājumiem iesaistīties, uzstāties, paust viedokli.

Publikācijas Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns” – 20;
 pašvaldības izdevumā “Balvu Novada ziņas” – 6,
 Latgales avīze “Vietējā” – 1 publikācija.

Radio un TV sižeti –

- **Latgales Reģionālā televīzija** – 3 sižeti

Balvos izveido āra bibliotēku

<https://www.youtube.com/watch?v=wgzJW5TtUIM>

Balvos notiek ikgadējie grāmatu svētki

https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=ds1_XsvpJJs

Matīsu dzimta un pasākums Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā

https://www.youtube.com/watch?time_continue=17&v=iydaYDAH6nw

- **Latvijas Radio 2** raidījumu ciklā „Simts no mums” <http://lr2.lsm.lv/lv/raksts/100-no-mums/ciemos-pie-rutas-cibules-balvos..a89398/>

- **Latvijas radio 1** <http://lr1.lsm.lv/lv/raksts/talantu-galerija/ziemellatgales-tradiciju-kopejs-andris-slisans-visi-pasakumi-jat.a92853/>
- „Ir Latgale mūsu”/ multimedīāls raidījumu cikls, 16.raidījums; www.irlatgale.lv

10.2 BIBLIOTĒKAS INFORMĀCIJA TĪMEKLĪ

Aktuālā bibliotēkas informācija tiek publicēta bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv. Tāpat nosūtām ievietošanai pašvaldības mājas lapā www.balvi.lv.

Sociālajos portālos www.facebook.com un www.draugiem.lv publicējam informāciju par pasākumiem, aktivitātēm, iespējām, ko piedāvājam. Ievieojam atgādinājumus par rakstnieku jubilejām, informējam par jaunākajos periodiskajos izdevumos publicētajiem rakstiem par mūsu puses cilvēkiem vai notikumiem.

10.3 VEIKSMĪGĀKIE BIBLIOTĒKU POPULARIZĒJOŠIE PASĀKUMI

Par bibliotēkas veiksmi uzskatām pasākumus, kurus mūsu apmeklētājs gaida tiklīdz tie ir beigušies. Tādi ir Bibliotēkas nakts un Grāmatu svētki.

Katru gadu Bibliotēku nakts pasākumam mēģinām atrast tēmu kāda autora vai literārā darba atklāsmēi. Pārskata periodā - “J.Jaunsudrabiņš “Baltā grāmata””. Pasākuma laikā aktivitātes un darbošanās bibliotēkas telpās atspoguļoja kādu no “Baltās grāmatas” stāstiem. Ļoti izsmieļoši par svētku norisi var lasīt publikācijā Balvu pašvaldības mājas lapā.

(<http://www.balvi.lv/lv/aktualitates-kultura/15054-bibliotekas-nakts-jana-jaunsudrabina-gramatas-balta-gramata-zimes>)

“Nu jau septīto gadu pēc kārtas Balvu Centrālajā bibliotēkā norisinājās Bibliotēkas nakts aktivitātes. Kā pastāstīja bibliotēkas direktore Ruta Cibule, pasākuma mērķis ir pievērst cilvēkus kāda konkrēta autora darbam. Tā kā šogad Jānim Jaunsudrabiņam apīrt 140 gadi, tad izvēlēta viņa “Baltā grāmata”, kurā ir apkopotas mazā Janča bērniības atmiņas. Atbilstoši stāstiem no šīs grāmatas, bibliotēkā bija izveidotas radošās darbnīcas, pavisam trīspadsmit. Izpalika vien skrituļošana, jo 21.aprīlis, iespējams, lai pielāgotos Bibliotēkas nakts tēmas izvēlei, pienāca balts un sniegots.

Katrā no nodarbību telpām jeb darbnīcām bija dažādas atraktīvas lietas – mūsdienu interpretācija par tēmām, kas skartas Jaunsudrabiņa darbā. Piemēram, atbilstoši stāstam “Pirkstiņa žēl” bija iespēja pārbaudīt pirmās palīdzības sniegšanas prasmes kopā ar Latvijas Sarkanā krusta Balvu nodaļas pārstāvēm, kuras gan stāstīja, gan rādīja kā pareizi elpināt manekenu “Anniņa”, kā izraut piesūkušos ērci, kā arī papildināja zināšanas par pirmās palīdzības sniegšanu.

Jāņa Jaunsudrabiņa darbā ir stāsts arī par iešanu pīrtī “Puika pīrtī”, tāpēc pasākuma apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar pīrts zinībām un latviskajiem pīrts rituāliem, kuros dalījās Arnita Melberga. Viņa stāstīja par zāļu tējām, pīrts slotām, pēršanos, skrubjiem, maskām, dažādām ziedēm, uzlējumiem, kas tiek izmantotas pīrts rituālos.

Ļoti iecienīta aktivitāte bija orientēšanās spēle “Uz baltas lapas orientējos baltajā sniega grāmatā” Balvu pilsētas skvērā, kurā piedalījās ap simts bērniem. Skvērā bija atzīmēti vairāki kontrolpunkti – gan baltie, gan melnie. Lai uzdevums būtu sarežģītāks, ar elektronisko dalībnieka karti drīkstēja atzīmēties tikai baltajos kontrolpunktos. Turklāt tas viss bija jādara ātri, jo rezultātā bija svarīgi, cik ilgā laikā uzdevums tiek paveikts.

Un tā vairākas stundas Balvu Centrālajā bibliotēkā bija nerimstoša rosība! Pēc izskriešanās varēja piedalīties arī nedaudz mierīgākās darbnīcās – skatīties filmu “Puika”, kas uzņemta pēc “Baltās grāmatas” motīviem, aizpildīt krustvārdu mīklu, izgatavot bitītes, skaidrot senvārdus, uzrakstīt vēstuli kādam tuvam un mīlam cilvēkam, kas vēlāk tika nosūtīta pa pastu un vēl, un vēl. Katrā nodarbību telpā, pēc uzdevuma veikšanas, tika iedots stāsts, uz kura tēmu balstoties, izveidota attiecīgā darbnīca. Pēc tam tika piedāvāta iespēja šos visus stāstus iešūt vienā grāmatiņā, lai vēlāk varētu izlasīt un, ja nu gadījumā kāds nav lasījis “Balto grāmatu”, tad šādā veidā varēja iepazīties kaut ar nelielu daļu no Jaunsudrabiņa daiļrades.

Bibliotēku nakts tradīcijai attīstoties, jau trešo gadu pēc kārtas bibliotēkas zālē notiek tikšanās ar kādu sabiedrībā zināmu cilvēku. Ir viesojusies Lolita Lūse, pērn Aldis Bukšs, bet šajā gadā uz tikšanos ar pasākuma apmeklētājiem bija uzaicināta režisore, skatuves runas pedagoģe un animācijas filmu autore Māra Liniņa, kuras saknes saistītas ar mūsu pusē labi zināmo Matīsu dzimtu.

Tā kā Māras vecāki strādāja teātrī un vasarās bieži brauca viesizrādēs, tad bijis vajadzīgs kāds, kas viņu pieskata. Tā bijusi mammas tēta māsa Emma Auziņa, kura dzīvoja Balvos. Jau kopš bērnības Mārai bijuši mīļi dzīvnieki un Balvos bijusi iespēja iemācīties jāt ar zirdziņu Irma. Tā nu Māra jau kopš bērnības iepazinusi Balvus, tikusi arī slepeni nokristīta Balvu baznīcā. Tikšanās laikā Māra rādīja fotogrāfijas, kuras uzņemtas viņai ļoti mīļā vietā, kā arī pašas radītas multiplikācijas filmas, kas radīja sirsnīgu un gaišu noskaņu.

Pārskata periodā Grāmatu svētki sadarbībā ar apgādu Zvaigzne ABC notika jau 7. reizi.

Svētku laikā Balvos un tuvākajos pagastos viesojās deviņi grāmatu autori un ilustratore.

**Tikšanās ar autoriem
13.OKTOBRĪ**

**SVĒTKU ATKLĀŠANA plkst. 11.00
Balvu Muižā**

Autors	Laiks	Vieta
JĀNIS BRIKMANIS	12.00	Stacijas pamatskolā
DACE MEIERE	12.00	Balvu Valsts ģimnāzijā
VILIS SELECKIS	12.00	Balvu Novada muzejā
DACE VĪGANTE	12.00	Balvu Profesionālajā un vispārīgizglītības vidusskolā
LELDE STUMBRE	12.00	Balvu pamatskolā
VIJA ENIŅA	12.00	Sociālajā dienestā
GABRIELA CĪRULE	12.30	Rugāju tautas namā
ILGA RAŠČEVSKA	12.30	Tižas internātpamatskolā
LINDA NEMIERA	12.00	Pil. Sienāzītis
ZANE RAIČENOKA-RAIŠONOKA	14.00	Balvu Mākslas skolā

GRĀMATU SVĒTKI 2017 BALVOS

Aktivitātes Zvaigznes grāmatnīcā no 12.00 līdz 16.00

Orientēšanās sacensības.
Starts no 12.00 līdz 15.00 pie Balvu Muižas

10.00 - 16.00 Balvu Muižā
Pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursi (A programma)
"Kompetenču pieejā balstīts mācību process pirmsskolā"

Svētkus organizē: SVĒTKUS ATBALSTA: ZVAIGZNE ABC SEB

Tikšanās ar autoriem, semināru pedagogiem, orientēšanās sacensības kopā apmeklēja 508 cilvēki. Plašāk par svētkiem lasiet un skatieties Reģionālās TV sižetā un Balvu novada pašvaldības mājas lapā -

https://www.youtube.com/watch?v=ds1_XsvpJIs

<http://www.balvi.lv/lv/aktualitates-kultura/15967-gramatu-svetki-2017>

2017.gada īpašie svētki – Bibliotēkas 70 gadu svinības “Apturēts mirklis...”

Gatavojoties svētkiem, sapratām, ka mums ir ļoti daudz īpašu cilvēku ar kuriem svinēt un veltīt laiku. Tāpēc svētku ieskaņa jau notika iepriekšējā dienā, kad pēc iepriekš sastādīta maršruta tika apciemotas bijušo bibliotēkas kolēģu atdusas vietas kapsētās. Svētku dienas rīts sākās ar misi Balvu Romas katoļu baznīcā, kur notika mise bijušo un esošo bibliotēkas darbinieku nodomā. Dienas pirmā daļa aizritēja kopā ar mazākajiem bibliotēkas draugiem ar kuriem kopā atklājām “āra lasītavu” – divus zviļņus un būrīšus grāmatām, ko var lasīt uz soliņa vai paņemt līdzi. Kopā spēlējām spēles un fotografējāmies lielajā foto rāmī, deklamējām dzejoļus, dziedājām dziesmas, gleznojām un saņēmām apsveikumus. Šajā svētku jampadracī piedalījās ap 500 bērni.

Dienas vidū bibliotēkā pulcējās reģiona un novadu kolēģi uz svētku mirkli, kurā varēja izsekot bibliotēkas profesionālajām pārmaiņām gadu desmitu laikā, piedalīties viktorīnā par bibliotēkas vēsturi. Kavējāmies atmiņās pie svētku kliņģera.

Dienas novakarē pulcējāmies uz svētku mirkli ar tuvākajiem draugiem un sadarbības partneriem.

Lūdzam pagodināt
ar savu klātbūtni
Balvu Centrālās bibliotēkas
70.dzimšanas dienas
svinību mirklī

2017.gada 26.maijā plkst.16.00

Jūsu Balvu Centrālā bibliotēka

Svētku dienas mirkli -

7.30 Svētā Mise bibliotēkas darbinieku nodomā,
Balvu Romas katoļu baznīcā

10.00-14.00
“APTURĒTS MIRKLIS”
ar mazajiem draugiem,
bibliotēkas Radošais kvartāls,
Tirgus ielā 7

12.00 “APTURĒTS MIRKLIS”
ar reģiona un novada kolēģiem,
Balvu Centrālajā bibliotēkā,
Tirgus ielā 7

16.00 “APTURĒTS MIRKLIS”
ar tuvākajiem draugiem un
sadarbības partneriem,
Balvu Mākslas skolā

Publikācija Balvu novada pašvaldības mājas lapā

<http://www.balvi.lv/lv/aktualitates-kultura/15200-balvu-centralajai-bibliotekai-70>

Izstādes -

- Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas skolotāju-mākslinieku darbu izstādes atklāšanā piedalās māksliniece Agra Ritiņa. Izstādes atklāšanas neplānotā atklāšana (un varbūt vispatiesākā) sākās stundu agrāk, jo Balvu pamatskolas 4.klases bērni ar audzinātāju bija sajaukuši laikus. Tā bija tik unikāla iespēja viņiem satikties ar mākslinieci un uzdot visus interesējošos jautājumus. Atklāšana plānotajā laikā – mākslinieces sarunas ar pieaugušajiem par RMDV pedagogu – mākslinieku darbiem, par gleznošanu, radošumu un darbu ar studentiem.
- Izstāde “Latvijas Sarkanais krusts”.
Biedrība “Latvijas Sarkanais krusts” sadarbībā ar Medicīnas muzeju (medicīnas vēstures izpētes un ekspozīciju darba nodaļas vadītāju Mārtiņu Vesperi) svinot savu 99. dzimšanas dienu uz Balviem atveda apjomīga materiāla izstādi par Latvijas Sarkanā krusta darbību Latvijā un Balvu reģionā. Izstāde piedāvāja apskatīt plašu un daudzveidīgu medicīnisko eksponātu un informācijas klāstu.
- Lasītāja Andreja Buža piedāvātā 8.marta apsveikumu atklātnīšu kolekcija pārtop izstādē. Atklātnīšu ir daudz, vesela kurpju kaste. Noformējam un ļaujam cilvēkiem kavēties atmiņās.
- Lāčplēša dienā atklājām Anneles Slišānes izstādi “1/4 no#100dečiLatvijai”. Izstāde skatāma un izsmaržojama. Līdz svētkiem Annele katru nedēļu izauž vienu deči no

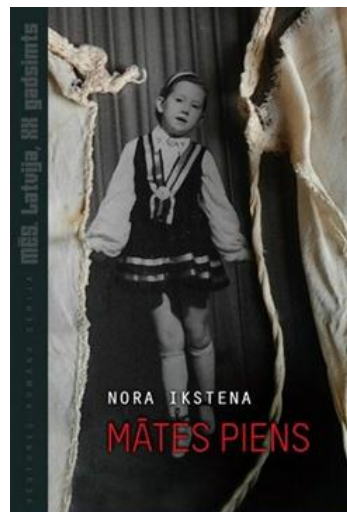
dažādiem dabas vai otrreiz pārstrādājamiem materiāliem. Katram dečam klāt ir aušanas brīdī radies stāsts.

<http://www.balvi.lv/lv/galerijas?view=galerijapic&album=381>

Tikšanās ar rakstniekiem –

organizējam sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku. Aprīlī pie mums viesojās Māris Bērziņš un maijā notika tikšanās ar Noru Ikstenu.

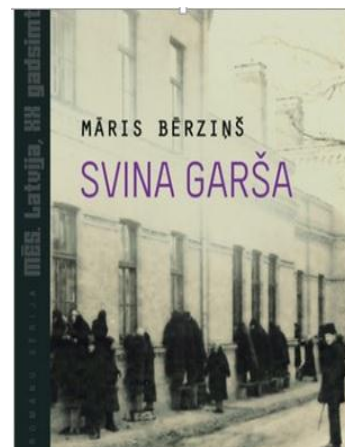
Pirms pasākuma tika izgatavotas atgādinājuma grāmatzīmes – ielūgums uz pasākumu. Rezultātā nācās secināt, ka arī šāda veida aicināšana nestrādā kā gribētos, cilvēki pieņem zināšanai informāciju, ar interesi paņem grāmatzīmes, izsaka labo gribu piedalīties, bet uz pasākumu neatnāk. Sarunas ar autoriem vadīja Liega Piešiņa, apmeklētāji ar interesi klausījās, priecēja 12.klašu jaunieši, kuri veica piezīmes savos blociņos – gatavojās eksāmeniem.

10.maijā plkst.14.00
KUBULU KULTŪRAS NAMĀ

Tikšanās ar rakstnieci
Noru Ikstenu.

Kopīgam braucienam pieteikties
pa tālruni 28330904

11.aprīlī
plkst.14.00

Balvu Centrālajā
bibliotēkā

Tikšanās ar
dramaturgu,
rakstnieku Māri
Bērziņu.

11 SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Sadarbības institūcijas un veidus skatīt tabulā.

Institūcija	Sadarbības veids
Baltinavas, Rugāju, Viļakas novadu domes	Sadarbības līgumi par reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu
Izglītības, kultūras un sporta pārvalde	Transporta nodrošinājums bibliotēkai, atbalsts Grāmatu svētku norišu organizēšanā.
Balvu Valsts ģimnāzija	- Informācijpratība 10.klašu skolēniem - sadarbība organizējot Grāmatu svētkus

	- Skolotāju atbalsts profesionālos un satura jautājumos – latviešu valoda un literatūra, vēsture.
Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola	Skolotāja Skaidrīte Veina katru gadu vada Bibliotēku nakts radošo darbnīcu.
Balvu pamatskola	1.-6.klašu skolēni regulāri apmeklē bibliotēkas veidotos pasākumus
Stacijas pamatskola	Sadarbība pasākumu organizēšanā - grāmatu svētku ietvaros ikreiz aizvedam 1-2 autorus.
Pirmsskolas izglītības iestāde “Pīlādītis”	Mazie audzēkņi kopā ar skolotājām regulāri apmeklē pasākumus bibliotēkā.
Pirmsskolas izglītības iestāde “Sienāzītis”	Mazie audzēkņi kopā ar skolotājām regulāri apmeklē pasākumus bibliotēkā.
Kultūras un atpūtas centrs	Sadarbība pasākumu organizēšanā – telpu un aprīkojuma izmantošana. (Grāmatu svētki, teātru festivāls “Ķiršu dārzs”, Plašā apvāršņa konkursam, u.c.)
Kubulu kultūras nams	Sadarbība pasākumu organizēšanā – aprīkojuma, tērpu izmantošana.
Balvu Novada Muzejs	Sadarbība pasākumu organizēšanā, telpu un aprīkojuma izmantošanā, muzeja ekspozīcijas veidošanā, telpu izmantošana bibliotēkas pasākumu, lektoriju organizēšanai. Atbalsts profesionālo jautājumu risināšanā – informācijas sagatavošana un apstrāde izstāžu norisei.
Balvu Mākslas skola	Sadarbība izstāžu darbībā – katru gadu skolas radošā kolektīva darbu izstāde, 2.stāva gaitenā skolēnu darbu izstāžu darbība, atbalsts praktisku jautājumu risināšanā.
Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns”	Izjūtam pretimnākšanu un atbalstu bibliotēkas aktualitāšu publicēšanā. Sadarbība konkursa “Prātnieks” norisē.
J.Vītola Mūzikas akadēmija	Ar zinātniskā un radošā darba prorektori ir detalizēti pārrunāti jautājumi par Balvu Reģiona kultūrvēstures datu bāzē atrodamajiem materiāliem etnomuzikoloģijas studiju procesa nodrošināšanai.
Sociālais dienests	Sadarbība pasākumu organizēšanā – telpu un aprīkojuma izmantošana. (Grāmatu svētki) Vismaz reizi gadā ejam uz tikšanos ar pensionāriem, lai informētu par iespējām bibliotēkā, e-pakalpojumiem, apmācībām, periodikas klāstu.
Pansionāts “Balvi”	Sadarbība ar pansionāta bibliotēku – Ārējais izsniegšanas punkts.
“Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”	Katru gadu Pasaules grāmatu dienā, 23.aprīlī, aizvedam norakstīto un lasītāju dāvināto grāmatu, kā arī norakstīto žurnālu kopu. Grāmatas, ar uzlīmi “Lasi un kļūsti ātrāk vesels!”, iepriecina stacionārā nonākušos .
SEB banka	Finansiāls atbalsts pasākumu norisei.
Apgāds Zvaigzne ABC	Sadarbība Grāmatu svētku organizēšanā un atbalsts erudīcijas konkursā “Prātnieks”.
Pašvaldības policija	Sadarbība pasākumu organizēšanā – nodrošina ielas slēgšanu uz pasākuma laiku. Sabiedriskās kārtības uzturēšanā.
Valsts policija	Sadarbība pasākumu organizēšanā – nodrošina ielas slēgšanu uz pasākuma laiku. Meklēšanā esošu cilvēku aizturēšana.
Ingūna un Aigars Andersoni - biedrība “Baisie eži”	Sadarbojamies Bibliotēkas nakts un Grāmatu svētku pasākumos – orientēšanās sacensību organizēšanā.

Latvijas Sarkanais Krusts, Balvu komiteja	Sadarbība ceļojošās izstādes “Latvijas Sarkanais krusts” organizēšanā un atbalsts bibliotēkas nakts pasākuma aktivitāšu organizēšanā
Invalīdu biedrība	Iesaistīšanās bibliotēkas 70. jubilejas pasākuma noformējuma izgatavošanā un izvietošanā skvērā.
Latvijas Nacionālā bibliotēka	Profesionālās konsultācijas

Sadarbībā ar biedrību “Radošās idejas” atjaunota sadarbība ar Krievijas Federācijas Pleskavas apgabala Dedoviču rajona bibliotēku. Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmai izstrādāts un iesniegts projekts “Not just books - libraries for supporting entrepreneurship! (Ne tikai grāmatas – bibliotēkas uzņēmējdarbības atbalstam). Kā biedrības sadarbības partneri no Balvu novada pašvaldības puses tiek plānota Balvu Centrālā bibliotēka un Balvu novada pašvaldības aģentūra "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs". Pārrobežu sadarbības projektu izvērtēšanas specifika šobrīd vēl neļauj izteikt pieņēmumus par sekmīgu vai nesekmīgu rezultātu finansējuma iegūšanai.

12 METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

12.1 SITUĀCIJAS APRAKSTS, KOPAINA, METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA PRIORITĀTES PĀRSKATA PERIODĀ

Balvu CB veic metodiski konsultatīvo darbu pārējās 22 reģiona bibliotēkās, kā arī informē un koordinē bibliotekāru piedalīšanos gan reģiona, gan valsts mērogaursos, semināros, konferencēs.

Balvu Centrālā bibliotēka pārskata periodā organizēja pasākumus visa Balvu reģiona mērogā, nodrošinot pārraudzību pār galvenajiem darba virzieniem reģiona bibliotēkās, sekojot līdzi darbinieku tālākizglītībai, nodrošinot profesionālu un mērķtiecīgu sadarbību starp reģiona publiskajām bibliotēkām, veicinot katras bibliotēkas tālāku attīstību un veidojot kopējo publisko bibliotēku tēlu.

12.2 REĢIONA GALVENĀS BIBLIOTĒKAS SNIEGTAIS METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS ATBALSTS, ĪSTENOTIE PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES UN PIEREDZES APMAIŅAS PASĀKUMI

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursus, seminārus, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumus. Katru gadu rudenī tiek rīkoti visu reģiona publisko bibliotēku apmeklējumi, kuros iepazīstam un pārrunājam gadā paveikto, kā arī risinām dažāda veida darba jautājumus. Praktizējam pārskata sagatavošanu divos eksemplāros par bibliotēku apmeklējumiem, no kuriem 1 eks. paliek attiecīgo bibliotēku darbiniekiem.

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki reģiona bibliotēku darbiniekus konsultē par jebkuru bibliotēkā darba jautājumu gan telefoniski, gan klātienē, gan caur e-pastu.

Visiem Balvu Centrālās bibliotēkas organizēto semināru un lektorija apmeklētājiem sagatavojam un izsniedzam apliecinājumus par BCB organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklēšanu.

Tabula. Reģiona galvenās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	13.februārī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Biedrība “Serde”	Novadpētniecības laboratorija “Folklorā mūsdienās –stāsti, tradīcijas un pētījumi”	18	3
2.	10. martā	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka, sadarbībā ar Valsts valodu centru	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Bibliotēku darba pārskati par 2016. gadu; - Izmaiņas internetbanku darbībā; - Kā bibliotēkām kļūt par labu palīgu moderno tehnoloģiju laikmetā; - Par valsts valodas likumu; - Uzņēmuma “Latvijas grāmata” prezentācija.	31	5
3.	16. maijā	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka, sadarbībā ar LNB Bibliotēku attīstības centru un LR Tiesībsarga biroju	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Pārskats par 2016. gadā izdoto literatūru bērniem un jauniešiem ; -E-pasta etiķete kā tīkla etiķetes sastāvdaļa; -ieskats cilvēktiesībās.	31	5
4.	21. jūlijā	Pa Līvānu novadu un Lūznavas muižā	Balvu Centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Līvānu novada centrālā bibliotēka; Latgales mākslas un amatniecības	24	8

				centrs; Līvānu novada Turku pagasta bibliotēka; Lūznava muiža.		
5.	14. septembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Pozitīvas domāšanas nozīme mūsdienīgā saskarsmē (A. Zagorskis, Preiļu novada izglītības pārvaldes vadītājs) -Atziņas no apmeklētajiem semināriem, kursiem; - Aktuāli darba jautājumi	36	5
6.	1.novembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Interaktīvas nodarbības bērniem un pusaudžiem (I. Krūmiņa, LNB Uzziņu un informācijas centra Informācijas pakalpojumu sektora speciāliste) - Aktuāli darba jautājumi	30	5
7.	16. novembrī	Balvu novada muzejā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Es stāstu. Tu ieklausies. Kultūras iestāžu tēls publiskajā vidē (E. Husare, maģistra studiju programmas “Reģionālie mediji un komunikācija” studente); - Atziņas no apmeklētajiem semināriem, kursiem; - Aktuāli darba jautājumi	47	5
8.	19. decembrī	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: -Elektronisko atbalsta sistēmu izmantošana literatūras izziņas un popularizācijas procesā bērniem un jauniešiem (A. Andersons, Mg.oec.,MG.sc.comp); - Novadpētniecības lasītavas krājuma jaunieguvumu apskats; - Aktuāli darba jautājumi	29	5

Balvu reģiona 23 bibliotēku darbinieki vasarā piedalījās Balvu CB kultūrvēsturisko studiju braucienā uz Līvānu Centrālo bibliotēku, Līvānu novada Turku pagasta bibliotēku. Braucienu mērķis- iepazīt labāko bibliotēku pieredzi citos novados, iepazīt sakārtotas, vizuāli pievilcīgas bibliotēkas un smelties idejas savu bibliotēku darba pilnveidošanai. Apskatot Līvānu CB, kolēģus pārsteidza bibliotēkas augsti attīstītā tehnoloģiskā bāze, mūsdienīgais interjers, automatizētā lietotāju apkalpošana.

12.3 METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS ATBALSTS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU BIBLIOTĒKĀM

Aktīvāk atbalstu skolu bibliotēkām sniedz Balvu CB BIS Alises administratore, konsultējot bibliotekārus par darbu Alisē. Skolu bibliotēkās darbiniekiem ir mazas darba slodzes, tāpēc arī darba apjoms ir neliels un nav nepieciešamas paplašināta metodiskā palīdzība.

12.4 SADARBĪBA AR CITĀM IESTĀDĒM (METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA JOMĀ)

- LNB Bibliotēku attīstības centrs- konsultācijas dažādos ar krājumu saistītos jautājumos, par bibliotēku statistiku, par Kultūras kartes aizpildīšanu;
- Tieto Latvia- dažādi jautājumi par darbu ALISĒ (jautājumi par jauninājumu SBA, krājuma uzskaiti, inventarizācija);
- Kultūras informāciju sistēmu centrs;
- Latvijas Bibliotekāru biedrība

13 PIELIKUMI

Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu un jauniešu aktivitātes, kuras tika atspoguļotas laikrakstos:

1. Vecmāmiņas jubileja mūsdienīgās noskaņās : [par Balvu Centrālās bibliotēkas 70.gadadienas svinībām] / materiāla sagatavoja Irēna Tušinska // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.40 (2017, 30.maijs), 11.lpp.
- 2.Grāmatu svētki 2017 : [par Balvu Centrālās bibliotēkas organizētajiem ikgadējiem Grāmatu svētkiem Balvos] // Balvu Novada Ziņas. - Nr.18 (2017, 26.okt.), 4.lpp., fotogr.
- 3.Pušpure, Ligita. Balvu Centrālās bibliotēkas čaklākie lasītāji dodas ekskursijā uz kaimiņu pilsētu Alūksni / Ligita Pušpure // Balvu Novada Ziņas. - Nr.16 (2017, 28.sept.), 5.lpp., fotogr.
4. Tiekas ar bērnu grāmatas autoriem : [par tikšanos ar grāmatas "Ekspedīcija Zaķusalā" autoriem Leldi Braķi- Klaverī un Nilu Klaverī] / Tekstā stāsta Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Ligita Pušpure // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.34 (2017, 9.maijs), 6.lpp. ; fotogr.
- 5.Balvu bērni - čaklākie lasītāji : [par Balvu Centrālās bibliotēkas dalību lasīšanas veicināšanas progr. "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" : sakarā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotajiem Lielajiem lasīšanas svētkiem] / tekstā stāsta Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas vecākā bibliotekāre Inese Supe, Bērnu žūrijas dalībiece Patrīcija ; materiāla sagat. I.Tušinska
6. Apskata pasaulē pirmo bērnu žurnālu bez vārdiem : [par bibliotekāres Ineses Supes ciemošanos pie bērnu dārza "Pīlādzītis" 1.grupas bērniem] / tekstā stāsta skolotājas Irēna Supe-Brokāne un Ilona Kazāka // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.25 (2017, 31.marts), 11.lpp. : fotogr.
- 7.Arule, Evita. Tuvojas drošāka interneta diena : [saruna par drošāka interneta jautājumiem ar Balvu Centrālās bibliotēkas vecāko bibliotekāri Evitu Aruli] / Evita Arule // Vaduguns. - ISSN 1407-9844. - Nr.9 (2017, 3.febr.), 12.lpp.
- 8.Bibliotēkas nakts Jāņa Jaunsudrabiņa grāmatas "Baltā grāmata" zīmēs : [par Bibliotēku nakts aktivitātēm Balvu Centrālajā bibliotēkā] // Balvu Novada Ziņas. - Nr.7 (2017, 11.maijs), 4.lpp.